

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

СТРАТІЙЧУК АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Допускається до захисту:

В.о. завідувача кафедри
журналістики та соціальних
комунікацій, к.н. із соц. ком.,
професор Наталія СТЕБЛИНА
«_____» _____ 2025 р.

**НАПОВНЕННЯ І ПРОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСУ
«COMFORT ADAPTATION OF PEOPLE» ПРО СОЦІАЛЬНО-
ПОЛІТИЧНУ АДАПТАЦІЮ ВПО**

Спеціальність 061 Журналістика

Магістерська робота (практичний медіапроект)

Науковий керівник:
Стеблина Н.О.,
доктор політичних наук
кандидат наук із соціальних комунікацій
професор кафедри журналістики
та соціальних комунікацій

Оцінка: _____ / _____ / _____

(бали за шкалою ЄКТС/за національною шкалою)

Голова ЕК: _____

(підпис)

Вінниця – 2025

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	7
ОПИС ПРОЄКТУ	10
Опис запланованої діяльності та контент-план	10
Аудиторія	16
Опис медіаринку	19
Звіт за результатами втілення проєкту	21
Глосарій	24
ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	31
ДОДАТОК 1.....	35
ДОДАТОК 2.....	61
ДОДАТОК 3.....	67

АНОТАЦІЯ
НАПОВНЕННЯ І ПРОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСУ
«COMFORT ADAPTATION OF PEOPLE» ПРО СОЦІАЛЬНО-
ПОЛІТИЧНУ АДАПТАЦІЮ ВПО

«CAP24.02» - це студентський медіапроект у форматі інстаграм-блогу, присвячений темі соціально-політичної адаптації внутрішньо переміщених осіб. Цей проект об'єднав спільноту, для якої розгляд даної теми став, як ніколи актуальним, у зв'язку з війною в Україні, яка розпочалася у 2014 році і перейшла у фазу повномасштабної війни з 2022 року. Так як кількість ВПО збільшується, деякі громади не встигають адаптувати місцеву політику для комфортного життя.

Проект створений, щоб розповісти з якими викликами і бар'єрами зустрічаються внутрішньо переміщені особи, та знайти напрями їх вирішення. У ньому представлені аналітичні матеріали, експлейнери, замітки та інтерв'ю, які поширюються на веб-сайті «CAP24.02» та на офіційній сторінці в «Instagram».

Адаптація ВПО до нових умов життя — це не лише гуманітарне питання, а й стратегічна складова стійкості та єдності українського суспільства. Протягом реалізації цього медіапроекту було проведено інформаційну кампанію для людей, які мають статус внутрішньо-переміщеної особи, державних установ, органів місцевого самоврядування, регіональних медіа та центрів, які займаються психологічною підтримкою вразливих груп населення.

Особливість проекту є акцент на експертному аналізі соціально-політичних аспектів адаптації ВПО. Для наповнення інстаграм-блогу й підготовки матеріалів були проведені інтерв'ю з внутрішньо переміщеними особами, юристами та іншими фахівцями й фахівчинями у даній темі.

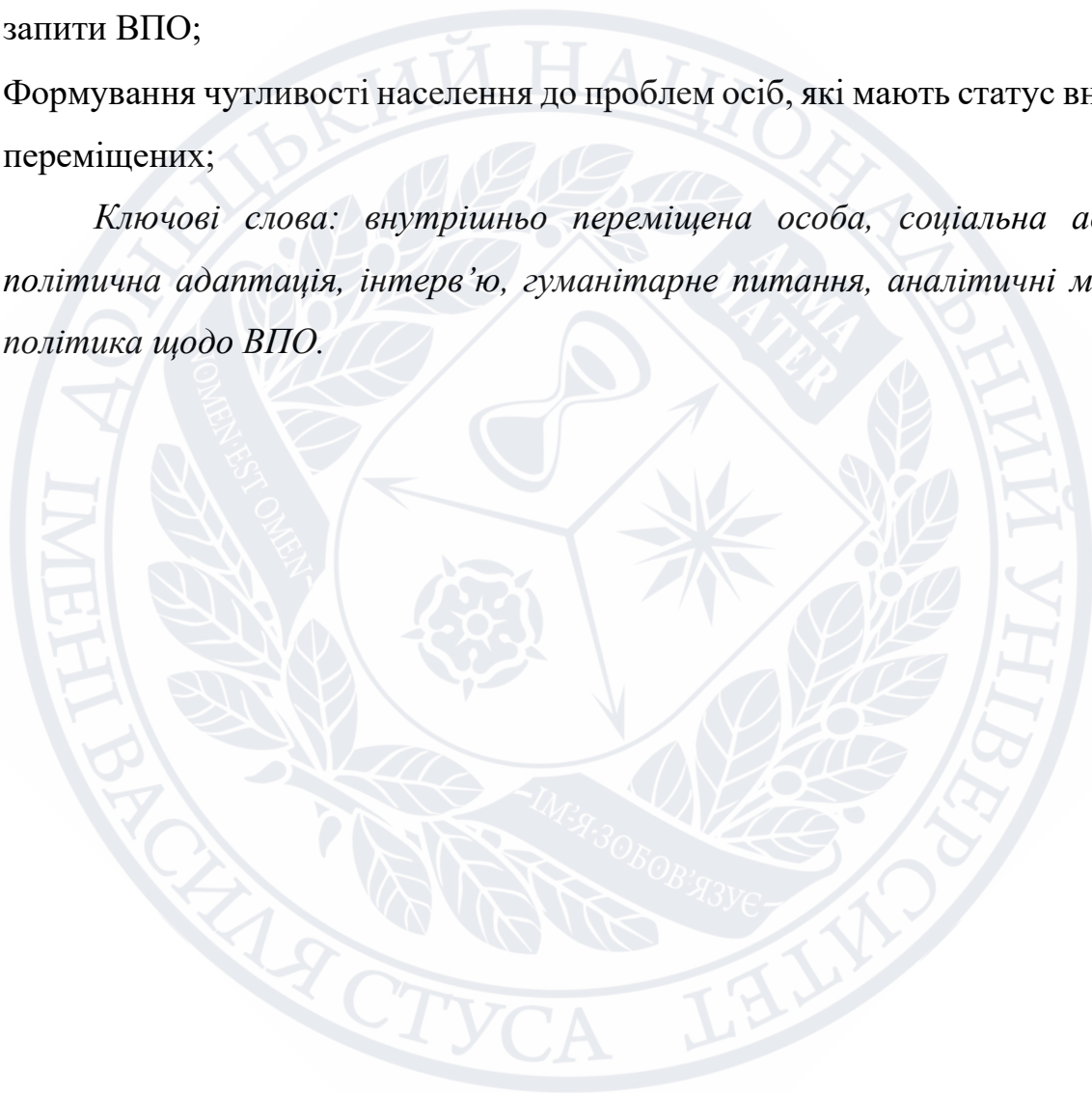
Цільова аудиторія проекту включає жінок та чоловіків віком від 25 до 54 років, які є внутрішньо переміщеними особами, стикаються з труднощами у доступі до житла, роботи та адаптації у новому місті чи містечку. Також

медіапроект може зацікавити людей, які прагнуть стати або уже є волонтерами і займаються проблемами адаптації внутрішньо переміщених осіб.

За допомогою ресурсів, теоретичної бази та експертної думки, можна зберегти довготривалі результати, а саме :

- Підвищення обізнаності внутрішньо переміщених осіб;
- Постійне інформування аудиторії, у тому числі органів самоврядування про запити ВПО;
- Формування чутливості населення до проблем осіб, які мають статус внутрішньо переміщених;

Ключові слова: внутрішньо переміщена особа, соціальна адаптація, політична адаптація, інтерв'ю, гуманітарне питання, аналітичні матеріали, політика щодо ВПО.

ANNOTATION

CONTENT AND PROMOTION OF THE INTERNET RESOURCE

“COMFORT ADAPTATION OF PEOPLE” ON THE SOCIAL AND

POLITICAL ADAPTATION OF IDPs

CAP24.02 is a student media project in the form of an Instagram blog dedicated to the topic of socio-political adaptation of internally displaced persons. This project has brought together a community for whom this topic has become more relevant than ever due to the war in Ukraine, which began in 2014 and escalated into a full-scale war in 2022. As the number of IDPs increases, some communities are unable to adapt local policies to ensure a comfortable life for them.

The project was created to highlight the challenges and barriers faced by internally displaced persons and to find ways to address them. It features analytical materials, explainers, notes, and interviews, which are distributed on the CAP24.02 website and on the official Instagram page.

The adaptation of IDPs to new living conditions is not only a humanitarian issue but also a strategic component of the stability and unity of Ukrainian society. During the implementation of this media project, an information campaign was conducted for people with internally displaced person status, state institutions, local self-government bodies, regional media, and centers providing psychological support to vulnerable groups of the population.

A distinctive feature of the project is its focus on expert analysis of the socio-political aspects of IDP adaptation. To fill the Instagram blog and prepare materials, interviews were conducted with internally displaced persons, lawyers, and other experts on the subject.

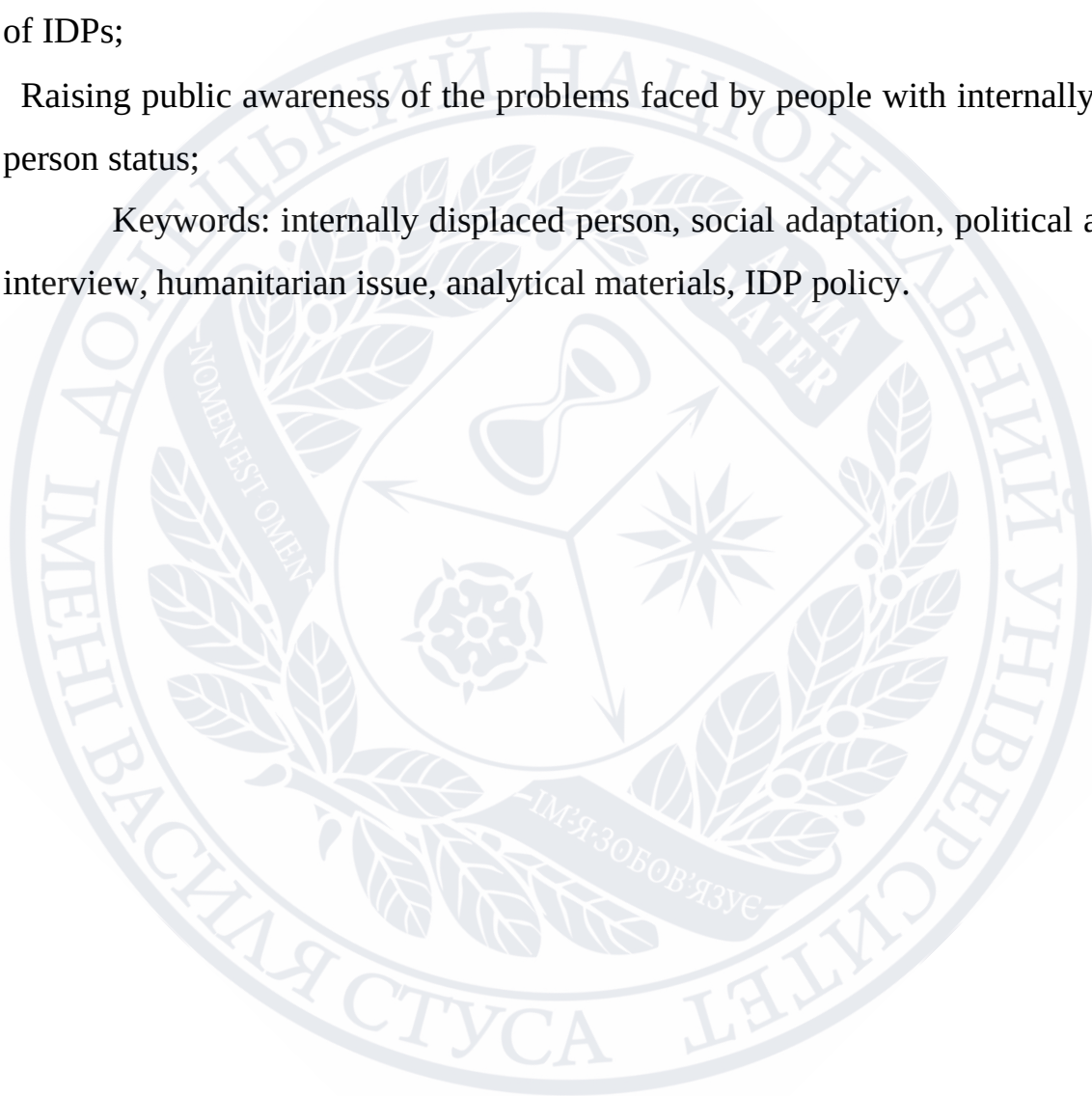
The target audience of the project includes women and men aged 25 to 54 who are internally displaced persons and face difficulties in accessing housing, employment, and adapting to a new city or town. The media project may also be of

interest to people who want to become or already are volunteers and are involved in helping internally displaced persons adapt.

With the help of resources, theoretical background, and expert opinion, it is possible to achieve long-term results, namely:

- Raising awareness among internally displaced persons;
- Keeping the audience, including local government bodies, informed about the needs of IDPs;
- Raising public awareness of the problems faced by people with internally displaced person status;

Keywords: internally displaced person, social adaptation, political adaptation, interview, humanitarian issue, analytical materials, IDP policy.

ВСТУП

Актуальність обраної теми

Проблематика внутрішньо переміщених осіб в Україні загострилася з початку збройного конфлікту у 2014, а ще більших масштабів набрала з лютого 2022 року. Внутрішньо переміщені особи зустрічаються з низкою труднощів, серед яких - проблема житла, психологічні й економічні бар'єри, складнощі з пошуком роботи та інші соціально-політичні виклики, які потребують комплексного втручання держави.

Деякі громади не адаптовані приймати внутрішньо переміщених осіб, у той час, як усе більше людей переїжджають у нові міста, села чи селища. Загалом ВПО залишаються на нових місцях ненадовго: 70% не планують бути на одному місці більше трьох місяців, але є ті, хто купує житло у нових громадах, влаштовує дітей у школи та шукає роботу [15].

Соціально-політична адаптація є дуже важливою і відбувається певний час. Це двосторонній процес, який потребує рішучих дій з боку української влади із залученням міжнародної підтримки.

Актуальність проблеми соціально-політичної адаптації у тому, що кількість внутрішньо-переміщених осіб збільшується. За даними чисельність внутрішньо переміщених осіб в Україні становить близько 5 млн. осіб станом на 2025 рік [13]. Саме тому важливо розповідати про можливості та ініціативи від держави. Наприклад, безробітні ВПО можуть пройти безкоштовну професійну підготовку, яка проводиться у центрах професійно-технічної освіти Служби зайнятості. Наразі така можливість є у Рівному, Дніпрі, Полтаві, Львові, Харкові, Одесі, Сумах та Івано-Франківську [17]. Така політика є достатньо ефективною, хоча уряду слід розширювати списки міст, де особи можуть здобути нову кваліфікацію, адже гостра проблема з безробіттям саме у селищах та невеличких містах.

Також, треба зазначити, що внутрішньо переміщені особи можуть розпочати вести підприємницьку діяльність. Для цього Служба зайнятості

пропонує грошові гранти у розмірі від п'ятдесяти до двохсот п'ятдесяти тисяч гривень на створення власної справи [17].

Мета медіапроєкту - дослідити процеси соціально-політичної адаптації внутрішньо переміщених осіб у період повномасштабного вторгнення та висвітлити важливі аспекти державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб шляхом створення інстаграм-блогу. Основа мета даного медіапроєкту – це знайти рішення гострих проблем та залучити експертів різних сфер діяльності, щоб виробити якісний та доступний контент для ВПО та інших зацікавлених читачів.

Основні цілі та завдання:

- Проаналізувати та дослідити становище внутрішньо переміщених осіб в Україні;
- Звернути увагу на гострі проблеми з якими зустрічаються внутрішньо переміщені особи. Наприклад, пошук житла, безробіття, труднощі соціальної, психологічної адаптації;
- Знайти способи вирішення вище описаних проблем за допомогою поширення матеріалів із залученням наступних експертів: юристи, психологи, фахівці Координаційного центру Офісу Генерального прокурора України та соціальні фахівці. Написання та підготовка чотирьох матеріалів відбуватиметься з вересня 2024 року до жовтня 2025 року, деякі з них будуть підготовлені у межах практичної підготовки;
- Створити текстові інтерв'ю, поділитися з читачами історіями внутрішньо переміщених осіб і показати світу, які труднощі переживають українці під час повномасштабної війни;
- Провести інформаційну роботу серед внутрішньо-переміщених осіб, державних установ, у тому числі органів місцевого самоврядування з липня 2025 року до жовтня 2025 року, щоб популяризувати медіапроєкт «САР24.02» та виявити гострі проблеми вразливих груп населення;
- Створити інстаграм-блог на тему: «Соціально-політична адаптація внутрішньо переміщених осіб» та об'єднати групу однодумців для яких ця тема є актуальною, з метою полегшення процесу адаптації у нових містах.

Об'єкт дослідження - внутрішньо переміщені особи (ВПО) в Україні, як соціальна група, що зазнала переміщення під час повномасштабної війни.

Предмет дослідження - механізм соціальної та політичної адаптації внутрішньо переміщених осіб у процесі створення медіапроєкту.

Джерельна база медіапроєкту:

- Власний список контактів експертів, які є спеціалістами у темі проєкту;
- Контактна база внутрішньо переміщених осіб;
- Контакти органів влади та центрів, які займаються проблемами адаптації ВПО;
- Офіційні сторінки та бази.

Методи дослідження

Загальнонаукові методи:

- *Описовий метод* – застосовувався для висвітлення процесу створення журналістських матеріалів, включно з детальним описом написання інтерв'ю та експлейнеру;
- *Спостереження* – використовувався для відбору потрібного матеріалу, підбору героїв інтерв'ю та фіксування фактів і подій;
- *Біографічний метод* – був застосований для вивчення та опису історій героїв інтерв'ю;
- *Аналіз інформації* – метод, який використовувався для аналізу зібраної інформації;
- *Узагальнення* – метод застосовувався для формулювання висновків.

Спеціальні методи:

- *Моніторинг* – використаний для аналізу та постійного моніторингу теми медіапроєкту;
- *Контент-аналіз* – застосований з метою створення контент-плану та оцінки результативності введення сторінки у соціальній мережі «Instagram».

Застосування цих методів дозволяє зібрати та зробити ефективний аналіз інформації, а також створити якісні журналістські матеріали.

ОПИС ПРОЄКТУ

Опис запланованої діяльності та контент-план

Для реалізації мети медіапроєкту, цілей та завдань були розроблені наступні етапи:

- Створити блог у соціальній мережі «Instagram» та паралельно розробити офіційний веб-сайт для великих матеріалів таких, як експлейнери, аналітична стаття та інтерв'ю;
- Визначити унікальність медіапроєкту і проаналізувати конкурентні сайти чи блоги на тему: «Соціально-політична адаптація внутрішньо переміщених осіб»;
- Сформувати портрет цільової аудиторії;
- Проаналізувати актуальні проблеми з якими зустрічаються внутрішньо-переміщені особи та поспілкуватися з експертами з метою написання експлейнерів;
- Знайти героїв для інтерв'ю, які мають статус внутрішньо переміщеної особи, задля висвітлення історій адаптації;
- Дослідити нові ініціативи для ВПО й поширити нову інформацію у форматі журналістських заміток;
- Провести інформаційну кампанію серед внутрішньо-переміщених осіб, державних установ, у тому числі органів місцевого самоврядування з липня 2025 року до жовтня 2025 року, щоб популяризувати медіапроєкт «САР24.02» та у процесі виявити гострі проблеми вразливих груп населення.

Загалом був окремо сформований контент-план за яким створювалися матеріали та який дозволив конкретизувати основні цілі (таблиця 1).

Таблиця 1

Період/контент	Завдання	Опис завдання

вересень 2024 рік	- Покращити знання у написанні журналістських матеріалів; - Сформулювати конкретну тему та мету медіапроєкту; - Скласти план роботи та поставити попередні цілі.	- Пройти курс підготовки до стажування у регіональному медіа та тим самим покращити знання у написанні журналістських матеріалів таких, як експлейнер та інтерв'ю; - Обговорення теми медіапроєкту з науковим керівником та формулювання остаточної назви; - Сформувати план роботи, визначити унікальність медіапроєкту, розробка логотипу та кольорової гами сторінки.
Жовтень 2024 рік	- Збір та аналіз інформації на тему медіапроєкту.	- Вивчити статистику кількості внутрішньо переміщених осіб та зібрати інформацію на тему соціально-політичної адаптації, у тому числі зробити аналіз нових

		ініціатив уряду для ВПО.
Листопад 2024 рік	- Підготовка та створення першого інтерв'ю; - Розробка ідей для наступних матеріалів.	- Обрати героїню та поспілкуватися з нею; - Розробити ідеї для створення наступних матеріалів, також виявити актуальні проблеми внутрішньо переміщених осіб.
Грудень 2024 рік - «Інтерв'ю з Мариною Ковтун» - Експлейнер «Хто має право отримати статус дитини, що постраждала від війни?»	- Завершити написання інтерв'ю; - Обрати тему та готуватися до написання експлейнеру; - Публікація у регіональному медіа експлейнеру.	- Розшифрувати інтерв'ю; - Вихід інтерв'ю на сторінці регіонального медіа «Фарватер.Схід»; - Створення експлейнеру на тему: «Хто має право отримати статус дитини, що постраждала від війни?», спілкування з експерткою в області цієї теми;

		- Затвердження на публікація експлейнеру на «Фарватер.Схід».
Січень 2025 рік - Рубрика «Словника»	- Розробка додаткових рубрик для блогу.	- Розробити рубрику «Словник» для блогу в інстаграм.
Лютий 2025 рік	- Підготовка макетів для постів в інстаграм.	- Розробити макети для публікації постів в інстаграм в ексклюзивному дизайні та кольоровій гамі.
Березень 2025 рік - Аналітична стаття «Соціально-політична адаптація внутрішньо переміщених осіб в Україні»	- Написання аналітичної статті; - Пошук експертів для написання наступних матеріалів.	- Збір та аналіз інформації для статті і написання аналітичної статті на тему: «Соціально-політична адаптація внутрішньо-переміщених осіб в Україні»; - Знайти юриста, щоб зібрати експертну інформацію для написання експлейнерів.
Квітень 2025 рік	- Аналіз зібраної інформації та	- Проаналізувати виконану роботу та

	проробленої роботи.	визначити остаточні теми для написання інших матеріалів, які повинні опублікуватися.
Травень 2025 рік	- Проведення інформаційної кампанії.	- Провести інформаційну кампанію серед знайомих та знайти контакти внутрішньо-переміщених осіб у Вінницькій області, щоб проінформувати про створення медіапроєкту та зібрати на той час актуальні проблематичні запитання.
Червень 2025 рік - Експлейнер «Виплати для вагітних внутрішньо переміщених жінок»; - Експлейнер «Компенсація за зруйноване житло».	- Написання ще кількох робіт.	- Написання двох експлейнерів.
Липень 2025 рік	- Створення сторінки в «Instagram» та	- Створення на тему медіапроєкту

	публікація матеріалів.	сторінки в «Instagram»; - оформлення блогу та публікація постів.
Серпень 2025 рік - Аналітичний допис «Статистика ВПО в Україні»; - Замітка «Оформлення допомоги для ВПО».	- Написання нових матеріалів та публікація на сторінці.	- Написання матеріалу, де аналізується статистика внутрішньо-переміщених осіб та замітку про грошову допомогу.
Вересень 2025 рік - Експлейнер «Безоплатна медична допомога для внутрішньо переміщених осіб».	- Написання ще одного матеріалу; - Створити веб-сайт для поширення великих матеріалів.	- Написання експлейнеру; - Створення та оформлення веб-сайту відповідно до оригінального дизайну блогу.
Жовтень 2025 рік - Замітка «Захід для ВПО у Теплику»;	- Написання інших матеріалів; - Підготовка до написання ще одного інтерв'ю; - Відвідування заходу для ВПО.	- Написання замітки у результаті відвіданого заходу для ВПО у Теплику; - Вибір героїні для наступного інтерв'ю, підготовка запитань.

Листопад 2025 рік - Замітка «Безкоштовна психологічна допомога для ВПО»; - «Зимова виплата для ВПО»; - Інтерв'ю «Родом з Бердянську».	- Написання заміток; - Написання та публікація інтерв'ю.	- Знайти інформацію для нових заміток та взяти коментар для однієї з них; - Публікація остаточної версії інтерв'ю про історію окупації та адаптації.
Грудень 2025 рік	- Підведення підсумків та підготовка до захисту; - Публікація неопублікованих матеріалів, які є готові.	- Підготовка доповіді для захисту та узагальнення роботи.

Аудиторія

Визначення аудиторії даного медіапроєкту спирається на статистичні дані державних, міжнародних інституцій, а також на власні дослідження. Міністерство соціальної політики України у своїх звітах наводить актуальну інформацію про кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб, їхній віковий і статевий склад, регіональне розселення та соціальний статус. За даними Мінсоцполітики, станом на 2024 рік кількість зареєстрованих ВПО становила близько 4,6 млн осіб, понад 60 % — це жінки працездатного віку [34]. Щоб точніше визначити цільову аудиторію даного медіапроєкту, також були враховані стиль мислення та поведінкові особливості групи на основі даних МОМ, Мінсоцполітики та особистому спілкуванню з внутрішньо переміщеними особами [17].

Спираючись на ці дані, можна скласти аналіз аудиторії для якої буде актуальна інформація поширена у блозі. Саме тому медіапроект «сар24.02» розрахований на таку аудиторію :

- Жінки та чоловіки віком від 25 до 54 років, які є внутрішньо переміщеними особами, мають середню або вищу освіту та стикаються з труднощами у доступі до житла, роботи та адаптації у новому місті чи містечку, у частини з них є діти шкільного та дошкільного віку або ж жінки, які є вагітними і мають високий запит на інформацію, яку може надати кваліфіковані спеціалісти про права, соціальну та медичну підтримку від держави;
- Активісти та волонтери, які шукають актуальну інформацію про запити ВПО у своєму регіоні.

Портрет аудиторії №1

Жінка 30 років з Харкова, має вищу освіту, працювала економістом в офісі у силу початку повномасштабної війни з мамою змушені були покинути рідне місто та переїхати у Вінницьку область, а саме селище міського типу.

Інтереси та мотивація. Має хобі – рукоділля, активно займається волонтерством та мріє повернутися додому, у той же час прагне знайти роботу на новому місті, щоб мати змогу оплачувати житло і комунальні послуги.

Цифрові звички. Активно користується соціальними мережами та веде свою сторінку в «Instagram».

Інформаційні потреби:

- Інформація про актуальні вакансії у новому містечку;
- Відомості про оформлення допомоги для ВПО.

Портрет аудиторії №2

Чоловік 50 років з інвалідністю, з сім'єю змушений був переїхати у більш безпечний регіон України, так як у рідному місті у нього зруйнували будинок. У вільний час може гортати стрічку у соціальних мережах.

Інформаційні потреби:

- Отримання відповідей про те, як отримати безкоштовну медичну допомогу;
- Інформація про заходи, які проводять для внутрішньо переміщених осіб;

— Цікавиться новинами, що стосуються ініціатив для ВПО.

Портрет аудиторії № 3

Вагітна жінка, 25 років, має дворічну дитину, приїхала з нею та чоловіком з Бахмуту. Хоче швидше адаптувати дитина до садочку. У вільний час переглядає соціальні мережі та шукає експертну інформацію на актуальні запитання.

Інформаційні потреби:

- Інформація про отримання виплат для вагітних жінок, які є внутрішньо переміщеними;
- Пошук безкоштовної психологічної допомоги, щоб швидше адаптуватися до нового міста.

Очікувані результати та вплив проєкту

Медіапроєкт «сар24.02» створений у форматі Instagram-блогу та присвячений соціально-політичній адаптації внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Цей проєкт спрямований на підвищення рівня поінформованості, емоційної підтримки та залученості ВПО до життя приймаючих громад. Задля того, щоб адаптація пройшла швидше. Основним результатом має стати створення якісного медійного простору, який сприятиме посиленню інтеграції ВПО, формуванню довіри між ними та місцевими громадами. Також особливу увагу у проєкті варто приділити інтерв'ю, де внутрішньо переміщені особи розповідають свій досвід соціальної адаптація.

Очікувані результати проєкту

- Формування сталої аудиторії блогу для якої ця тема буде цікавою та корисною протягом півроку;
- Налагодження комунікації та створення горизонтальних зв'язків між ВПО, експертами, волонтерами та парцівниками державних установ;
- Створення та регулярна публікація контенту, який включає:

- 4 експлейнери на актуальні теми такі, як: «Безкоштовна медична допомога ВПО», «Компенсація за зруйноване житло», «Як отримати статус дитини, що постраждала від війни?», «Виплати вагітним ВПО»;
- 2 інтерв'ю у яких розповідається про історію адаптації;
- 1 аналітична стаття на тему : «Соціально-політична адаптація ВПО в Україні»;
- 1 аналітичний допис зі статистикою внутрішньо переміщених осіб в Україні.
- 4 замітки з корисною інформацією для ВПО;
- 3 дописи у рубриці «Словник».

Очікуваний вплив проєкту

- **Соціальний вплив:** завдяки інтерв'ю про історії адаптації внутрішньо переміщених осіб проєкт сприяв обізнаності читачів про психологічні виклики з якими зустрічаються внутрішньо переміщені особи, про це свідчать відгуки від читачів, які наведено у додатку 3. Також проєкт посилив відчуття приналежності ВПО до нової громади.
- **Політичний вплив:** через експлейнери про державні та місцеві ініціативи для ВПО проєкт підвищив рівень обізнаності аудиторії щодо своїх прав, можливостей участі в громадському житті та доступних програм підтримки;
- **Медійний вплив:** формування інформаційного майданчика, що регулярно підіймає тему адаптації ВПО та сприяє її популяризації у ширшому медіапросторі.

Інструменти якості оцінювання проєкту

Для об'єктивного вимірювання результативності та впливу медіапроєкту застосовуватимуться такі інструменти:

- **Комунікаційні індикатори:** кількість запитів у приватні повідомлення або через запитання в усній формі;
- **Зовнішній зворотний зв'язок:** відгуки експертів та читачів блогу, які наведено у додатку 3;
- **Статистика в «Instagram», яку наведено у додатку 2.**

Опис медіаринку

Медіапроект «CAP24.02», присвячений соціально-політичній адаптації внутрішньо переміщених осіб (ВПО), створений у форматі Instagram-блогу. За дослідженням «Інтерньюз Україна» у 2025 році 86% українців споживали новини з соціальних мереж. А для понад третини соцмережі залишаються взагалі єдиним джерелом новин [20]. Скоріш за усе таке широке користування такими платформами зумовлене забезпеченням швидкого доступу до інформації та можливістю взаємодії з користувачами.

Варто зазначити, що саме тема ВПО активно висвітлюється у діяльності державних інституцій та міжнародних організацій. Водночас контент про соціально-політичну адаптацію зустрічається в особистих блогах, як окремі пости.

На ринку переважають такі медіапродукти:

- Офіційні сайти державних структур, зокрема Міністерства соціальної політики України, Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, місцевих адміністрацій. Їхній контент орієнтований на нормативно-правові аспекти;
- Сторінки міжнародних організацій, які публікують важливу інформацію про програми підтримки, проте індивідуальні історії адаптації висвітлюються рідко;
- Громадські ініціативи та локальні медіа, що висвітлюють життя ВПО, але зосереджуються переважно на гуманітарних питаннях, соціальному захисті або психологічній підтримці. Наприклад, Stabilization Support Services — благодійна організація, яка реалізує проекти для ВПО, Платформа IDP Councils — онлайн-ресурс, який надає методичну, аналітичну та інформаційну підтримку ВПО та громадам, де вони приєдналися; містить новини, контакти локальних рад ВПО, ресурси для інтеграції.
- Особисті блоги ВПО, які інколи торкаються питання адаптації, проте здебільшого подають досвід суб'єктивно без експертності. Наприклад, у блозі «МАМА Оля на зв'язку», дівчина в окремих постах ділиться інформацією та робить опитування серед підписників здебільшого, які стосуються виплат для ВПО.

Аналіз конкурентних проєктів

Сильні сторони існуючих медіапроектів:

- Ширше охоплення завдяки підтримці міжнародних організацій;
- Доступ до фахівців (юристів, психологів, соціальних працівників);
- Оперативність інформування про програми допомоги;
- Довіра аудиторії до офіційних джерел.

Слабкі сторони існуючих медіапроектів:

- Складна з великою кількістю термінології, мова подачі матеріалів;
- Недостатня присутність «людських історій»;
- Відсутність простого пояснення політичних інструментів адаптації (взаємодія з владою, участь у місцевих рішеннях, політична інтеграція);
- Відсутність інтерактивності та спілкування з молоддю.

На основі попереднього аналізу можна сказати, що у вище описаних проєктах не вистачає наступних пунктів :

- Системне висвітлення соціально-політичної адаптації ВПО;
- Роботу з молоддю аудиторією у форматах Instagram;
- Інтерактивність та пояснювальну журналістику;

Отже, медіапроект «сар24.02» не копіює наявні проєкти, а створює свій унікальний контент, який базується на основі офіційних даних, також особливістю цього медіапроекту є залучення експертів та людей, які діляться своїми історіями соціальної адаптації. Загалом медіапроект адаптований для людей, які цікавляться проблемами та життям внутрішньо переміщених осіб і тих хто має статус внутрішньо переміщеної особи, це підтверджено відгуками, які наведено у додатку 3.

Звіт за результатами втілення проєкту

Під час реалізації проєкту було створено 15 матеріалів, серед яких чотири експлейнери, одна аналітична стаття, два інтерв'ю, чотири замітки, 1 аналітичний допис для блогу та дві публікації у рубриці «Словник», у якій пояснюються складні терміни, що стосуються теми соціально-політичної адаптації внутрішньо

переміщених осіб. Матеріали були поширені у вигляді постів та рілс в «Instagram» та на офіційному веб-сайті медіапроекту.

Серед робіт можна навести створенні інтерв'ю з історіями героїнь, які розповідають про соціально-політичну адаптацію у новому місті. Це приклад успішної адаптації, як впоратися з психологічними та економічними бар'єрами. Одне з інтерв'ю було з дівчиною з Харкова, яка знайшла роботу у новому містечку, займалася волонтерством та відкрила свій міні-бізнес з продажі в'язаних іграшок ручної роботи. Вона в'яже патріотичні ляльки і продає через сторінку в «Instagram», частину виручених коштів донатить на ЗСУ.

Інше інтерв'ю було дівчини, яка з сім'єю подолала шлях від окупації до адаптації. Вона розповідає про складнощі знайти роботу та вивчити нове місто.

Варто виділити також експлейнери, які за відгуками внутрішньо переміщених осіб, були інформативними та корисними. Експлейнери написані на наступні теми :

- Виплати вагітним внутрішньо переміщеним жінкам;
- Компенсація за зруйноване житло;
- Як отримати статус дитина, яка постраждала від війни;
- Безоплатна медична допомога для ВПО.

Також в блозі поширювалися замітки, де було написано про нові ініціативи для внутрішньо переміщених осіб.

Одна з потрібних рубрик проекту є «Словник», де доступною, але у той же час з офіційними визначеннями пояснюються терміни, що стосуються теми.

Отже, треба зазначити, що проєкт «САР24.02» успішно виконує поставлені цілі та мету, яка була поставлена спочатку. У процесі створення та наповнення медіапроекту я дослідила процеси соціально-політичної адаптації внутрішньо переміщених осіб під час повномасштабного вторгнення, проаналізувала державну політику, створила та наповнила матеріалами інстаграм-блог на тему : «Соціально-політична адаптація внутрішньо переміщених осіб». Проєкт висвітлює матеріали, які допоможуть полегшити адаптація ВПО в Україні та інтегрувати їх у нові громади.

Під час публікування дописів серйозних відхилень від контент-плану не було.

ГЛОСАРІЙ

А

Агенти впливу в медіадискурсі про внутрішньо переміщених осіб - групи або інституції, що формують медійні наративи про ВПО: журналісти, громадські організації, держава, міжнародні інституції [28].

Адаптаційний потенціал внутрішньо переміщених осіб - сукупність ресурсів — особистісних, соціальних, психофізіологічних, культурних — що дозволяє внутрішньо переміщеним особам успішно адаптуватися та інтегруватися [1].

Алгоритмічна нерівність щодо внутрішньо переміщених осіб - нерівність у доступі до інформації або послуг, спричинена алгоритмами соцмереж чи цифрових платформ (фільтри, рекомендації, таргетинг), що може обмежувати доступ ВПО до важливої інформації [31].

Асиміляційний дискурс щодо внутрішньо переміщених осіб - медійний чи політичний дискурс, що передбачає очікування повного «розчинення» ВПО в громаді без збереження їхнього досвіду або ідентичності [7].

В

Вимушена внутрішня міграція - переміщення людей всередині країни через зовнішні фактори (війна, конфлікт), що створює категорію ВПО [2].

Внутрішньо переміщена особа (ВПО) - людина, яка залишила місце постійного проживання в межах країни через війну, конфлікт або переслідування [3].

Г

Гуманітарна комунікація - комунікація, що спрямована на передачу ВПО інформації про допомогу, ресурси, безпеку та підтримку — через медіа, НУО, CRM-системи [29].

Гуманітарна реабілітація внутрішньо переміщених осіб - комплекс заходів допомоги ВПО після переміщення: матеріальна, психологічна, соціальна підтримка, сприяння адаптації [4].

Д

Дезінформаційний вплив на внутрішньо переміщених осіб - цілеспрямоване поширення неправдивих повідомлень, що викликають паніку, недовіру до інституцій, соціальну дезадаптацію [25].

Дискурс про внутрішньо переміщених осіб (медіадискурс) - сукупність висловлювань, наративів, фреймів та смислів, які ЗМІ створюють щодо ВПО; формує суспільне уявлення про переселенців і впливає на політику та соціальні практики [22] .

I

Ідентичність внутрішньо переміщених осіб - система цінностей, культурних та соціальних орієнтирів, що трансформується під час адаптації ВПО в новому середовищі [5].

Імідж внутрішньо переміщених осіб/медійний образ ВПО - сформований медіа образ переселенця: позитивний («громадяни-надія»), нейтральний або стигматизувальний («тягар») [7].

Інтеграція внутрішньо переміщених осіб - процес включення ВПО у приймаючу громаду: прийняття норм, встановлення соціальних зв'язків, участь у житті громади [6].

Інформаційна ексклюзія внутрішньо переміщених осіб - виключення переселенців з доступу до критично потрібних даних — через відсутність інтернету, цифрових навичок, локальних каналів інформування [26].

Інформаційні потреби внутрішньо переміщених осіб - це сукупність необхідних відомостей, які забезпечують орієнтацію ВПО в новому соціальному середовищі та сприяють їхній адаптації. До таких потреб належать інформація про соціальні послуги, державну допомогу, механізми реєстрації та отримання статусу, працевлаштування, житлові програми, медичні послуги, безпекову ситуацію, можливості освіти та участі у місцевому житті. Вони є критично важливими для забезпечення безпеки, адаптації та інтеграції переселенців, а також для зменшення відчуття невизначеності та стресу [12].

K

Комунікативна взаємодія громади з внутрішньо переміщеними особами - система соціальних і комунікативних практик між приймаючою громадою та переселенцями, що сприяє інтеграції [30].

Комунікаційна стратегія - планована діяльність, спрямована на формування ефективної взаємодії із цільовою аудиторією через медіа [32].

Криза довіри до медіа серед внутрішньо переміщених осіб - зниження рівня довіри до ЗМІ у переселенців через невідповідність між реальним досвідом і висвітленням у новинах [27].

М

Міграційний процес - сукупність переміщень населення — добровільних чи примусових — з соціальними, правовими, економічними та психологічними наслідками [7].

Міжнародно-правовий захист - система міжнародних і національних норм, спрямованих на захист прав ВПО, їхню безпеку, житло, соціальний захист і правовий статус [8].

Медіатравмуючий вплив медіа - негативний вплив медіаповідомлень на психіку ВПО: нагадування про травму, тривожні новини, стигма [24].

Медіамоніторинг тематики внутрішньо переміщених осіб - систематичне відстеження та аналіз того, як ЗМІ висвітлюють теми ВПО: інтенсивність, тони, стереотипи, дотримання стандартів [23].

Медійне фреймування - спосіб подачі тем у медіа, що формує громадське сприйняття ВПО, міграції та переселенців через вибір наративів, образів та метафор [7].

П

Психологічна резиліентність внутрішньо переміщених осіб - здатність переселенців відновлюватися після стресу, втрат, травми, зберігати функціональність у нових умовах [28].

Р

Ресоціалізація внутрішньо переміщених осіб - процес інтеграції ВПО у соціальне життя, налагодження зв'язків і участі в громадському житті після переміщення [9].

С

Соціальна адаптація внутрішньо переміщених осіб - процес пристосування ВПО до нового середовища: налагодження побуту, соціальних контактів, стабілізація соціального статусу.

Соціальна вразливість - стан або характеристика груп населення, що мають підвищені соціальні, економічні або психологічні ризики; потребують спеціальної підтримки [10].

Соціальні наративи про внутрішньо переміщених осіб - домінуючі уявлення в суспільстві, що створюються медіа, політиками, експертами та визначають ставлення до ВПО як до групи [7].

Соціально-психологічна адаптація - процес психологічного та соціального пристосування ВПО до нового середовища: відновлення благополуччя, формування зв'язків, стабілізація емоційного стану [1].

Соціально-психологічна дезадаптація - стан, коли ВПО не змогли адаптуватися: прояви стресу, тривоги, депресії, соціальна ізоляція [11].

Соціально-психологічна адаптованість - здатність ВПО адаптуватися до нових соціальних умов із урахуванням психосоціальних аспектів, стресостійкості та ресурсів підтримки [1].

Соціальна реабілітація внутрішньо переміщених осіб - процес відновлення соціальних зв'язків, психоемоційного стану та інтеграції ВПО у громаду після переселення [4].

Соціокультурна інтеграція - вид інтеграції, який передбачає прийняття культурних і соціальних норм приймаючої громади та пристосування до нового соціокультурного контексту [5].

Ц

Цифрова підтримка внутрішньо переміщених осіб - використання онлайн-платформ, чат-ботів, соціальних мереж та державних сервісів для надання ВПО інформації та послуг [29].

ВИСНОВКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ

В результаті аналізу становища ВПО були окреслені такі основні проблеми:

- Високий рівень безробіття;
- Недостатня обізнаність ВПО щодо нових ініціатив та можливостей;
- Проблема з пошуком житла у зв'язку з неспроможністю оплачувати;
- Запитання ВПО щодо усіх видів виплат.

У ході створення проєкту було акцентовано увагу на основні проблеми адаптації.

Також було знайдено способи вирішення вище описаних проблем за допомогою поширення матеріалів із залученням експертів. Таких, як юристи, соціальні працівники, психологи.

Проаналізувавши досліджену тему та вище описані нюанси, хочу зазначити, що адаптація ВПО є багатовимірним процесом, який включає у себе житлову, економічну, освітню, політичну та психологічну складову. Інтеграція у політичне життя внутрішньо переміщених осіб є запорукою стійкості.

Інтеграція у політичне життя внутрішньо переміщених осіб є запорукою стійкості. У результаті вивчення даної теми зазначаю, що успішна соціально-політична адаптація ВПО можлива лише за умови системного підходу з боку держави, органів місцевого самоврядування, громадянського суспільства та міжнародних партнерів. Необхідно сформувати єдину державну політику щодо ВПО, яка буде не лише реагувати на кризу, а й створювати умови для повноцінного включення переселенців у суспільне життя.

Тож медіапроєкт «САР24.02» зробив значний внесок в полегшення соціально-політичної адаптації внутрішньо-переміщених осіб тим, що створив коло однодумців, відкрив очі на актуальні проблеми з якими зустрічаються ВПО та з допомогою матеріалів відповів на актуальні запитання з правової точки зору.

Варто сказати, що подібних проєктів у соціальних мережах немає, тож він матиме довгострокові цілі у процесі повномасштабної війни й після неї, адже на

адаптацію потрібен час. За допомогою грантових заяв можна брати участь у програмах, які фінансуються Європою чи іншими країнами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Маломан І. С. Соціальна інтеграція та адаптація внутрішньо переміщених осіб у територіальні громади. EKhSuir. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/items/821e7f74-129e-471c-a3df-52dd3b9b4aff> (дата звернення: 10.11.2025).
2. Наливайко Л., Орешкова А. ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ: ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ. ПРАВО І СУСПІЛЬСТВО. URL: <https://www.er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1987/1/9%20%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%B9%D0%BA%D0%BE.pdf> (дата звернення: 10.11.2025).
3. ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ Збірник нормативно-правових актів. Міністерство внутрішніх справ України ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ. URL: https://www.er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/14763/1/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%B0%D0%BA%D1%82%D1%96%D0%B2_%D0%BF%D0%BE_%D0%92%D0%9F%D0%9E_2024.pdf (дата звернення: 10.11.2025).
4. Песоцька Ю. СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ. Social Work and Education. С. . 89–99. URL: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.1.7>.
5. Газізова О. ТРАНСФОРМАЦІЯ ІДЕНТИЧНОСТЕЙ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ПРОЦЕСІ ЇХ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ АДАПТАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ У НОВІ ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ. Українознавство. Гуманітарні виклики ХХІ ст.. С. 83–96. URL: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.4\(73\).2019.188243](https://doi.org/10.30840/2413-7065.4(73).2019.188243)
6. Поліщук В., Олексюк Н., Бачинська О. ІНТЕГРАЦІЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ У ПРИЙМАЮЧІ ГРОМАДИ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ. Управління змінами та інновації. 2023. URL: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2023-6-1>.

7. Steblyna N. Refugees, IDPs or just Ukrainians? Local Online Media and Perceptions of Donbas Internally Displaced Persons (2014–2018). Central and Eastern European Migration Review. 2023. С. 127–157. URL: <https://doi.org/10.54667/ceemr.2023.01>.
8. Біленька В. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ЯК ЧИННИК ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ. УДК 159.923.2. URL: https://journals.uran.ua/vsgf_pstu/article/view/312053/303142 (дата звернення: 10.11.2025).
9. Мунько А. ДО ПИТАННЯ ПІДТРИМКИ І РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ. ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ. Серія: право, публічне управління та адміністрування. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-14-02-03>.
10. Nikitina V . НАУКОВИЙ ВІСНИК УЖГОРОДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ. 2025. ISSN 2524-0609.
11. Біленька В. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ЯК ЧИННИК ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ. Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Соціально-гуманітарні науки та публічне адміністрування. URL: https://journals.uran.ua/vsgf_pstu/article/view/312053/303142 (дата звернення: 10.11.2025).
12. Кобець, О. Інформаційні потреби внутрішньо переміщених осіб в умовах воєнного стану в Україні. Вісник Книжкової палати. 2022. URL: <https://scholar.google.com/scholar?cluster=5934588479476808208> (дата звернення 10.11.2025)
13. РАДА. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text> (дата звернення: 24.10.2025).
14. Більше мільйона переміщених українців змушені витратити заощадження на оренду житла. МОМ. 12.11.2025. URL: <https://ukraine.iom.int/uk/news/bilshe-milyona-peremishchenykh->

- [ukrayintsiv-zmusheni-vytrachaty-zaoshchadzhennya-na-orendu-zhytla](#) (дата звернення: 12.11.2025).
15. Внутрішньо переміщеним особам. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України. URL: <https://www.msp.gov.ua/otrymuвачam-soc-pidtrymky/vnutrishno-peremishchenym-osobam> (дата звернення: 10.10.2025).
  16. Аналітичний звіт «Зайнятість внутрішньо переміщених осіб». РАДА. URL: <https://www.rada.gov.ua/uploads/documents/75506.pdf> (дата звернення: 01.11.2025).
  17. GOV.UA. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/top-5-posluh-dlia-vnutrishno-peremishchenykh-ukrainsiv-vid-derzhavnoi-sluzhby-zainiatosti> (дата звернення: 27.10.2025).
  18. Українські медіа: споживання новин і довіра у 2025 році. Інтерньюз Україна. URL: https://internews.ua/opportunity/media_trust_consumption_2025_release (дата звернення: 05.12.2025).
  19. Портал рад ВПО. #заРади ВПО. URL: https://radyvpo.org.ua/en/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 05.12.2025).
  20. Analysing Discourse. Routledge. URL: <https://api.taylorfrancis.com/content/books/mono/download?identifierName=doi&identifierValue=10.4324/9780203697078&type=googlepdf> (дата звернення: 10.11.2025).
  21. Офіс Горизонт Європа в Україні. URL: https://horizon-europe.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/d_4.1_interim_summarizing_report.pdf (дата звернення: 01.12.2025).
  22. 2023 – Медіапсихологія і медіаосвіта. Медіапсихологія і медіаосвіта – Відділ психології масової комунікації та медіаосвіти ІСПП НАПН України. URL: <http://mediaosvita.org.ua/tag/2023/> (дата звернення: 06.12.2025).
  23. Українські медіа та війна. Підсумки моніторингів ІМІ 2023 року. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/i58282> (дата звернення: 11.11.2025).

24. Ukraine: Resilience of Communications and the Internet During War. Internews.
URL: <https://internews.ua/en/opportunity/internet-conference-2023> (date of access: 10.11.2025).
25. CEEOL - Article Detail. CEEOL - Home page.
URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1275242> (date of access: 06.12.2025).
26. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ. Dspace. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/13e8d16e-cb55-4819-b101-4d3dd0ad514b> (дата звернення: 11.11.2025).
27. Виявлення порушень прав людини в соціальних мережах під час російсько-української війни. ResearchGate.
URL: https://www.researchgate.net/publication/371414268_Detecting_Human_Rights_Violations_on_Social_Media_during_Russia-Ukraine_War (дата звернення: 10.11.2025).
28. Comparative analysis of representation of IDPs and refugees in regional media of the Eastern region of Ukraine in regional media in February 2017 and 2023 | Актуальні питання масової комунікації. Актуальні питання масової комунікації.
URL: <https://cimc.knu.ua/uk/article/view/2487> (дата звернення: 01.12.2025).
29. Attention Required! | Cloudflare. URL: https://internews.org/wp-content/uploads/2024/02/Renk_Humanitarian_Bulletin_Oct23_Issue1.pdf (дата звернення: 01.12.2025).
30. Polishchuk Y. FROM RELOCATION TO RESILIENCE: DONORS' SUPPORT FOR DISPLACED BUSINESS AND HOST REGIONS.
URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5385928 (date of access: 01.12.2025).
31. Noble S. U. Algorithms of Oppression. De Gruyter Brill.
URL: <https://www.degruyterbrill.com/document/doi/10.18574/nyu/9781479833641.001.0001/html> (date of access: 07.12.2025).
32. Heath R. L. Chapter 5: Strategic communication: historical overview and concept development. 2023. P. 62–82. URL: <https://doi.org/10.4337/9781800379893.00010>.

ДОДАТОК 1

1. У Дії можна буде оформити допомогу на проживання ВПО. URL:
<https://www.instagram.com/p/DNNV9vkqYcC/?igsh=MW9tNnByMWg2NGR1dw=>

≡

У ДІЇ З'ЯВИЛАСЯ НОВА ФУНКЦІЯ ДЛЯ ВПО

З 1 липня внутрішньо переміщені особи зможуть звернутися за допомогою на проживання через електронний Портал Дія. Заявку можна подати через застосунок, завантаживши його на телефон чи інший пристрій. Для тих, хто уже отримує виплати, повторно подавати заявку на призначення допомоги не потрібно.

Також подати заявку можна, як і раніше через сервісні центри Пенсійного фонду України, ЦНАПи, виконавчі органи селищних чи міських рад, поштові відділення для направлення до органу ПФУ.

2. Обговоримо статистику внутрішньо переміщених осіб в Україні? URL:
<https://www.instagram.com/p/DNNX7j8qmcQ/?igsh=MWhpNmYzemZxMWprOQ=>

≡

Обговоримо статистику внутрішньо переміщених осіб в Україні?????
*думаю так, бо це наша рубрика "Let's Talk", у якій ми будемо аналізувати та розбирати актуальні проблеми ВПО.

Кількість внутрішньо переміщених осіб сильно зросла з початку вторгнення Росії в Україну у 2022 році, що спричинило справжню гуманітарну кризу.

*З причин бойових дій, окупації та обстрілів багато людей змушені були покинути свої домівки.

Відповідно до даних Інформаційно-обчислювального центру Мінсоцполітики, на 5 червня 2025 року було зареєстровано 4 594 254 ВПО.

За даними, чисельність внутрішньо переміщених осіб в Україні становить близько 5 млн. осіб станом на 2024 рік.

Найбільша кількість внутрішньо переміщених осіб проживає у Дніпропетровській та Харківській областях. Встановлено, що схильність до

переміщення в межах своєї області зростає зі збільшенням віку респондентів, при цьому різниця між наймолодшою (18-24) і найстаршою (60+) віковими групами становить майже 8%.

Найменша кількість ВПО зареєстрована у Рівненській, Волинській, Херсонській, Тернопільській та Чернігівській областях.

Чому кількість внутрішньо переміщених осіб спочатку зростала? На це запитання можна надати логічну відповідь. Війна в Україні продовжується і при цьому, частішають ракетні обстріли у великих містах. Саме тому, проблема з житлом, змушує людей шукати інші, тимчасові чи постійні, домівки.

3. Виплати для вагітних внутрішньо переміщених жінок. URL: <https://www.instagram.com/p/DObPacSit9z/?igsh=djZ6cWxxY2oxNmlj>

У ТікТок блогерка поширила відео, у якому запитує внутрішньо переміщених вагітних жінок, чи отримують вони виплати. У коментарях думки розділилися. Хтось отримує виплати у розмірі 3000 у місяць, хтось отримав відмову, хтось каже, що для виплат потрібно бути офіційно працевлаштованою, а комусь достатньо лише статусу ВПО. Як насправді розповідає експерт-юрист Теплицького бюро безоплатної правової допомоги.

Як отримати виплати вагітним внутрішньо переміщеним жінкам? Вагітні жінки, які оформили статус "Внутрішньо переміщена особа", мають право продовжувати виплати на шість місяців. Підтримка для жінок ВПО є важливою в умовах воєнного стану. Як отримати допомогу надав роз'яснення юрист Бюро безоплатної правничої допомоги Тульчій Олександр.

Умови продовження допомоги та хто має право на отримання? Вагітні жінки, які раніше отримували грошову допомогу мають право продовжити її ще на шестимісячний період. Але є певні умови для цього. Жінка станом на лютий 2024 року повинна бути отримувачем допомоги на проживання і, що важливо, не мати великих покупок майна.

Чи обов'язково працювати вагітній жінці для оформлення допомоги? Не обов'язково. Виплати передбачаються і працюючим і непрацюючим вагітним жінкам.

Які необхідні документи?

1. Заява про надання допомоги на проживання ВПО.
2. Медичний висновок про тимчасову непрацездатність у зв'язку з вагітністю та пологами або довідка з лікувального закладу.

Куди звертатися?

Вагітна жінка може звернутися до органів соціального захисту населення за місцем проживання, до уповноваженої особи сільської, селищної чи міської ради, у Центр надання адміністративних послуг.

Чи можливе дистанційне оформлення?

Так, жінка може зв'язатися зі своїм лікарем, у якого стояла на обліку і отримати листок непрацездатності онлайн. Така можливість діє під час воєнного стану. Якщо зв'язку з попереднім лікарем немає, можна звернутися до будь-якого уповноваженого лікаря, надавши документи, що підтверджують вагітність.

Який розмір допомоги?

Загалом розмір допомоги становить 450 грн на місяць за особу. Але вагітні жінки будуть отримувати допомогу, яка розраховується індивідуально. Допомога залежить від середнього доходу.

Важливо

Якщо вагітна жінка має пільги (наприклад, постраждала від Чорнобильської катастрофи), може отримати додаткові пільги.

Які ще є безкоштовні послуги окрім грошових виплат для вагітних ВПО? Вагітні мають право на безкоштовне ведення вагітності та пологи у будь-якому медзакладі, який уклав договір з НСЗУ.

4. Захід для ВПО у Теплику. URL:

<https://www.instagram.com/p/DPThyW3imvt/?igsh=N3ozY2dwejZiODRu>

У Теплику на базі Центру життєстійкості відбувся захід для внутрішньо переміщених осіб, які проживають у громаді.

До заходу долучилася мультидисциплінарна мобільна команда Вінниці, ГО "Джерело надії України", фахівці центру зайнятості та фахівці Центру життєстійкості Теплицької громади.

Мультидисциплінарна мобільна команда Вінниці та Вінницької області МБФ розповіла інформацію про проєкт та його можливості. Для діток ВПО було організовано арт - терапевтичний захід «Осіннє диво».

Фахівчиня ГО «Джерело надії України» з превентивного напрямку в питанні протидії торгівлі людьми провела інформативний захід з протидії торгівлі людьми.

Говорили про те, як убезпечити себе та своїх рідних від потрапляння в ситуацію торгівлі людьми та експлуатації.

Акцентували увагу на важливості дотримання правил безпечного працевлаштування та міграції.

"Саме такі зустрічі сприяють швидшій соціальній адаптації внутрішньо переміщених осіб у громади.",- наголосила одна з спікерок

5. Інтерв'ю з Мариною Ковтун. URL: <https://cap-24-02.webnode.com.ua/l/pryamo-do-prigod/>

«Якщо ти чуєш вибухи, значить, ти живий». Харків'янка Марина Ковтун про війну і нове життя на Вінниччині

Через повномаштабну війну Марина зі своєю сім'єю змушені були переїхати на Вінниччину з Харкова, і уже другий рік мешкають в Теплику. Тут дівчина розпочала життя з чистого аркуша та знайшла улюблене хобі. Марина Ковтун із мамою в'яжуть патріотичні іграшки та допомагають ЗСУ. Вони подолали чимало труднощів на шляху до нового життя.

Анастасія Тульчій, спеціально для «ФС»

– Марино, чи відчували ви, що наближається повномаштабна війна?

– Усі розмовляли про це на кожному кроці. Я знала, що таке може статись, але не могла у це повірити. Адже росіяни ще до 2014 року їздили до Харкова майже кожні вихідні, вони гуляли у наших парках, купували одяг у наших торговельних центрах, закупляли на «Барабашово».

– Як ви зрозуміли, що Харків під атакою?

– У цей день я ночувала у мами і ми з нею прокинулись о четвертій ранку, бо почули звук, якого раніше ніколи не чули. Я подивилась у вікно, а там

спалахи. Тоді ми зрозуміли, що це був звук градів і у Харкові розпочалась війна. Зателефонувала своєму чоловіку, він приїхав і ми рушили зібрати свої речі, забрати нашого кролика та купити продукти. Ми їдемо по місту, хтось стоїть на зупинках, чекає громадський транспорт, хтось біжить у метро, але ніхто ще не може повірити, що розпочалась війна.

– Як ви пережили перші тижні війни?

– Важко. Ми не знали наскільки усе затягнеться. Супермаркети приймали тільки готівку, черги в аптеках величезні. Ми сиділи з мамою та бабусею у підвалі, майже не виходячи, я піднімалася лише за водою. Мамі та бабусі потрібні були ліки, в аптеках потрібних не було. Увесь цей час накривають гради. Була дуже сувора комендантська година. Вийти на вулицю було небезпечно, бо коли я підіймалася за їжею у квартиру, то у вікні бачила росіян. Вони ходили у нашому дворі з автоматами і від цього ставало ще страшніше.

Зараз Марина робить патріотичні іграшки. Фото надане Мариною Ковтун

– Як довго ви перебували у підвалі?

– Ми просиділи у підвалі з початку повномасштабного вторгнення десь до 4 березня. Ми постійно читали новини у Telegram і дивились, де були нові прильоти. У підвалі було дуже багато дітей, ми їх якось старались розважати, це хоч трохи нас відволікало.

– Коли ви прийняли рішення покинути Харків?

– Ми почали розуміти, що війна не закінчиться так швидко, як усі спочатку думали. Було дуже страшно залишатись й у нас виникли певні обставини. Бабуся почала хворіти й мамі потрібне було лікування, бо в неї онкологія. Ліки знайти було неможливо. Тому ми вирішили виїжджати з Харкова. Зібрали усе своє життя у три валізи і поїхали. Хоча мама з бабусею категорично відмовлялись від цієї затії. Але я наполягла, бо їх здоров'я значно погіршувалося.

– Чому вибір впав саме на Вінниччину?

– У мене в Теплику є друзі, вони зателефонували нам і запропонували приїхати до них. Навіть знайшли нам житло. Дорога була дуже важка. Бензину

на заправках немає, по дорозі купа аварій. Ми їхали з Харкова до Дніпра майже 10 годин. Їдеш по трасі, а там затори, на блокпості перевіряють речі, документи, і треба десь робити зупинки, бо комендантська година. Ми добирались до Вінниччини три дні.

– Як вас прийняли у Теплику?

– Дуже гостинно. Друзі нас зустріли, нагодували борщем і показали наше житло. Ми напевне три дні просто спали. Не могли повірити, що спимо у теплому ліжку, а не у холодному підвалі. Перші тижні ми просто гуляли, знайомилися з людьми, дивилися що тут і як. Взагалі дуже затишне містечко, а головне, що тихо.

Потім я познайомилася з дівчатами в гуманітарному штабі й ходила туди працювати як волонтерка, аби тільки вдома не сидіти. У мене двоюрідний брат – військовий, він зі своєю сім'єю був на Азовсталі. Його взяли у полон, сім'ю відправили у фільтраційний табір. Чекати обмін було морально важко, тому робота у гуманітарному штабі відволікала, бо я знала, що хоч трохи допомагаю людям.

– Де зараз брат?

– Брата повернули через пів року з полону. Андрій розповідав, що їм сказали, ніби везуть на розстріл. Зав'язали очі, зв'язали руки і кудись повезли. Потім уже вони почули, що вони на українському кордоні. Брат далі воює, бо у полоні залишились його побратими.

– Чи легко було адаптуватися у новому місті?

– Було важко усвідомити, що ти розпочинаєш усе своє життя спочатку. З чистого аркуша, з нуля. І що робити? Куди бігти? Де працювати? Адже я розуміла, що повертатись у Харків найближчим часом не буду, і потрібно, хоча й тимчасово, влаштовувати життя на Вінниччині.

– Мені відомо, що ви маєте власний Інтернет-магазин в'язаних іграшок. Як ви прийшли до цього?

– У гуманітарному штабі познайомилась із жінкою з Донецької області й вона навчила мене в'язати патріотичні іграшки. Це стало моїм хобі. Потім я

навчила в'язати маму і ми займались цим удвох. Ми в'язали сердечка, відправляли їх військовим. Зараз в'яжемо теплі пояси на зиму й передаємо хлопцям. Також в'яжемо патріотичні ляльки, продаємо їх і кошти відправляємо на ЗСУ. Я часто передаю свої ляльки за кордон, і мої друзі дарують їх новим знайомим. Їм дуже подобаються іграшки, бо вони з України. Наприклад, недавно відправила свою ляльку-українку в Німеччину.

– Отримуєте зворотній зв'язок від військових?

– Так, звичайно. Надсилають фото з сердечками і дякують. Кажуть, що це частинка чогось сімейного, теплого та затишного. І це мене ще більше мотивує допомагати ЗСУ, і не тільки мене, а й моїх друзів також.

– Які іграшки пропонуєте?

– Патріотичні ляльки, ведмедики, синьо-жовті сердечка, зайчики.

– Продаж та в'язання іграшок зараз ваше основне зайняття чи, скоріше, захоплення?

– Це хобі для душі. Зараз ним більше займається моя мама, бо я влаштувалась на роботу і не завжди маю час на в'язання. Але планую розвивати свою справу і ще більше допомагати ЗСУ.

– Чи плануєте повернутись до Харкова?

– Так, там мій дім, я планую повернутись, але лише після перемоги. А мама з бабусею хочуть залишитись на Вінниччині, бо їм тут дуже подобається.

6. Безкоштовна психологічна допомога для усіх. URL:

<https://www.instagram.com/p/DQlWqNRiljk/?igsh=MTh3cG02ZzVyNzJoYg==>

Віднедавна в Україні розпочали діяти центри життестійкості, у народі їх уже називають - "Острівці безпеки".

Центр життестійкості - це простір, де надають безкоштовну психологічну допомогу для усіх, хто її потребує. В Україні - це нова ініціатива створена під час повномасштабної війни, адже велика кількість людей пережила і досі переживає стрес. Важливо зазначити те, що такі центри з'являються також у невеликих містах та селищах.

Центри життєстійкості допомагає полегшити психологічну адаптацію ВПО. Саме тому внутрішньо переміщені особи можуть звернутися за психологічною консультацією.

"Центр життєстійкості - це чудова можливість отримати кваліфіковану психологічну допомогу та підтримку. У центрі працюють, як і психологи, так і соціальні фахівці. Ми не лише проводимо консультації, а також можемо скоординувати внутрішньо переміщених осіб до інших служб, дивлячись, які проблеми їх турбують. Наприклад, до нас звернулася жінка з питанням : " Як отримати компенсацію за зруйноване житло?". Ми вивчили детальніше цю тему і сказали їй план дій. У будь-якому випадку, я надіюсь, що наша робота допоможе швидше адаптуватися людям у нових містах.", - соціальний менеджер центру життєстійкості Теплицької громади.

7. Чи можуть внутрішньо переміщені діти отримати статус дитини, яка постраждала від війни? URL: <https://farvatermedia.com/articles/yak-suchasnym-ditiam-otrymaty-status-dytyna-viiny-i-shcho-vin-daie/>

Насправді цей статус нинішніх дітей має іншу назву. Термін «діти війни» Верховна Рада ввела в 2005 році й він стосувався літніх людей, які народилися до закінчення Другої світової – до 2 вересня 1945 року. Там були передбачені пільги в оплаті за комуналку, деякі пільги по роботі тощо.

Для сучасних дітей існує статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Перша згадка про таку категорію з'явилася ще навесні 2015 року, коли Верховна Рада внесла зміни до закону «Про охорону дитинства» (стаття 30¹). Далі у 2017 році Кабмін затвердив порядок набуття такого статусу. Як отримати цей статус і що він дає, спеціально для читачів «Фарватер.Схід» розповіли у Координаційному центрі Офісу Генерального прокурора України.

Що дає статус «дитина, яка постраждала від війни»?

Якщо дитина отримала цей статус, то вона може бути першочергово зарахована до державних (комунальних) закладів дошкільної освіти та має право

на безкоштовне харчування в дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах, як у приватних, так і в державних.

Хто може отримати цей статус?

Отримати його можуть діти, які проживали чи були на територіях, де відбувалися активні бойові дії або в зонах, які вважають постраждалими від війни. Важливим є момент того, що отримати цей статус мають право ті, хто на момент надання його є неповнолітніми.

Такий статус надається, якщо дитина в результаті воєнних дій:

8. Отримала контузію, поранення, каліцтво;
9. Зазнала фізичного або сексуального насилля;
10. Була викрадена або незаконно вивезена з території України;
11. Залучалась до участі у діях воєнізованих, збройних формувань;
12. Незаконно утримувалась або перебувала у полоні;
13. Зазнала психологічного насильства.

Куди слід звертатися, аби оформити статус «дитина, яка постраждала від війни»?

Звернутись треба до служби у справах дітей. Заява про надання статусу реєструється в журналі обліку. За результатами розгляду заяви, вирішується надати статус чи відмовити у наданні. Рішення про надання або відмову приймає орган опіки та піклування протягом 30 днів з дати реєстрації заяви.

Хто має право подавати документи?

Подати документи для надання статусу можуть батьки дитини або родичі, а також опікуни. Дитина, якій виповнилося 14 років, має право самостійно звернутися до служби у справах дітей та подати документи.

Який термін дії статусу дитини, яка постраждала від війни?

Цей статус не має терміну дії. Це означає, що після отримання статусу людина зберігає довічно. Він не анулюється автоматично при досягненні повноліття. Однак, якщо ви подали недостовірні дані для оформлення, і ці дані можуть впливати на підстави для надання статусу, органи соціального захисту мають право переглянути це рішення.

Чи можуть отримати даний статус діти, які перебувають за кордоном?

Діти, які виїхали за кордон, але підпадають під умови отримання статусу, можуть просто надіслати документи онлайн.

Які документи потрібно зібрати для оформлення даного статусу?

Необхідні документи для отримання статусу «дитина, яка постраждала від війни»:

1. Заява про надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів;
2. Документ, що посвідчує особу заявника (копія);
3. Згода на обробку персональних даних відповідно до Закону України "Про захист персональних даних";
4. Свідоцтво про народження дитини (копія; за потреби);
5. Документ, що підтверджує повноваження законного представника або родинні стосунки між дитиною та заявником (у разі коли дитина постійно проживає/перебуває у закладі охорони здоров'я, закладі освіти або іншому дитячому закладі потрібно додати документ, що підтверджує факт перебування дитини в такому закладі);
6. Довідка про взяття дитини на облік як внутрішньо переміщеної особи або документ, що підтверджує проживання/перебування дитини в населеному пункті, на території якого здійснювалася антитерористична операція та заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях;
7. Виписка з медичної картки дитини або консультаційного висновку спеціаліста, видані після медичного обстеження та лікування дитини в закладах охорони здоров'я та науково-дослідних установах, визначених МОЗ, із зазначенням діагнозу згідно з Міжнародною класифікацією хвороб та споріднених проблем здоров'я десятого перегляду, отриманих у період здійснення антитерористичної операції і заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській

- областях (подається у разі відсутності відомостей про реєстрацію місця проживання/перебування дитини);
8. Висновок експерта за результатами судової експертизи (за наявності), проведеної у ході досудового розслідування в кримінальному провадженні, якою встановлено факти фізичного, сексуального насильства щодо дитини внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (подається у разі, якщо дитина зазнала фізичного та/або сексуального насильства);
  9. Висновок оцінки потреб сім'ї (особи) у соціальних послугах, підготовлений центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за формою, затвердженою Мінсоцполітики. До оцінювання потреб сім'ї (особи) може бути залучений психолог, психотерапевт, психіатр, що працює в іншому закладі, установі, організації. На основі висновку оцінки потреб сім'ї (особи) у соціальних послугах за згодою батьків чи законних представників дитина направляється до відповідного закладу або організації для реабілітації та отримання відповідних соціальних послуг (подається у разі, якщо дитина зазнала психологічного насильства);
  10. Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань про відкриття кримінального провадження (незалежно від результатів досудового розслідування) за заявою про вчинення злочину щодо дитини в зоні воєнних дій та збройних конфліктів (подається у разі, якщо дитина зазнала фізичного, сексуального насильства, була викрадена або незаконно вивезена за межі України, чи залучалася до участі у діях воєнізованих, збройних формувань, або незаконно утримувалася, у тому числі в полоні);
  11. Заява про вчинення щодо дитини кримінального правопорушення або про залучення дитини до провадження як потерпілої, зареєстрованої в установленому порядку у відповідних правоохоронних органах (подається у разі, якщо дитина зазнала фізичного, сексуального насильства або була викрадена або незаконно вивезена за межі України, або залучалася до участі у діях воєнізованих чи збройних формувань, або незаконно утримувалася, у тому числі в полоні);

12. Копія посвідчення з написом «Посвідчення члена сім'ї загиблого», якщо дитина отримала цей статус відповідно до Порядку надання статусу особи, на яку поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», деяким категоріям осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. № 740 (подається у разі, якщо дитина зазнала психологічного насильства);
13. Копія свідоцтва про смерть та документа, що підтверджує загибель особи в населеному пункті, на території якого здійснювалася антитерористична операція і заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, або копія документа, що підтверджує смерть особи внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих у зазначеному населеному пункті у період здійснення антитерористичної операції і заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, у разі загибелі батьків дитини або одного з них із числа цивільних осіб (подається у разі, якщо дитина зазнала психологічного насильства).

8. Компенсація за зруйноване житло. URL: <https://cap-24-02.webnode.com.ua/l/yak-podorozhuvati-nedorogo/>

У ТікТок дуже часто у коментарях під подібними відео, люди запитують: "Як отримати компенсацію за зруйноване житло? Куди звернутися і чи реально це?". Адже з початку повномасштабної війни багато людей втратили житло і переїхали в інше місце. На усі актуальні запитання відповів юрист Теплицького бюро безоплатної правничої допомоги Тульчій Олександр.

Хто має право отримати компенсацію за зруйноване житло?

Для внутрішньо переміщених осіб (ВПО), чиє житло зруйноване, держава передбачила можливість отримати компенсацію через програму «Відновлення». Людина, яка має статус ВПО може отримати грошову компенсацію, якщо її житло знищене під час повномасштабної війни в Україні.

Якщо у вас немає довідки, яка підтверджує статус ВПО, то її можна отримати через ЦНАП або Дію.

Які потрібні документи, щоб скористатися програмою «Відновлення»?

У людини має бути житловий сертифікат. Якщо такого сертифікату немає, то можна зареєструвати через портал Дія повідомлення про знищене житло. Потім треба подати заяву про компенсацію і чекати рішення комісії. Якщо ви є співвласником зруйнованого житла, то ви отримаєте сертифікат відповідно своєї частки.

Де має знаходитися житло, щоб отримати за нього компенсацію?

Житло повинно знаходитися на території, яка підконтрольна Україні, також можна отримати компенсацію, якщо там, де знаходиться житло ведуться активні бойові дії.

Чи потрібна фотофіксація зруйнованого житла?

Наразі, це не є обов'язковою умовою, адже не завжди це можливо.

Як доказом можуть бути :

1. Свідчення очевидців;
2. Акти від ДСНС;
3. Відомості з Реєстру пошкодженого житла;
4. Дані, які можна отримати від Держгеокадастру чи Міноборони.

Як подати документи і куди звернутися? Якщо ви отримали сертифікат і відповідаєте умовам цієї програми, ви можете забронювати кошти по сертифікату. Для цього треба скористатися застосунком Дія або звернутися у ЦНАП.

9. Від ефективності політики уряду залежить успішність адаптації. URL: <https://cap-24-02.webnode.com.ua/l/privit-tse-petya/>

Від ефективності політики уряду залежить успішність адаптації внутрішньо переміщених осіб.

Проблема внутрішньо переміщених осіб в Україні загострилась з початку збройного конфлікту у 2014, а ще більших масштабів набрала з початку повномасштабного вторгнення з лютого 2022 року. Внутрішньо переміщені

особи зустрічаються з низкою різних проблем, які потребують втручання держави задля їх вирішення. Вони зустрічаються з питаннями житла, психологічними аспектами, з проблемою безробіття та іншими соціально-політичними й економічними викликами. Основною проблемою є адаптація людей у нових громадах. В Україні діє певна процедура оформлення статусу : «внутрішньо переміщена особа» з метою отримання фінансової, психологічної допомоги від населеного пункту, де вони залишаються жити.

Проблематичні питання внутрішньо-переміщених осіб вимагають політичного втручання, адже соціально-політична адаптація є дуже важливою.

Адаптація ВПО до нових умов життя — це не лише гуманітарне питання, а й стратегічна складова стійкості та єдності українського суспільства.

Соціально-політична адаптація – це двосторонній процес, який потребує рішучих дій з боку української влади та також зворотній зв'язок зі сторони ВПО із залученням міжнародної підтримки.

Актуальність проблеми соціально-політичної адаптації у тому, що кількість внутрішньо-переміщених осіб збільшується і потрібно приймати міри для того, щоб покращувати їх життя на новому місці.

Метою цієї аналітичної статті є дослідження процесів соціально-політичної адаптації українського суспільства під час повномасштабної війни, аналіз державної політики та формування рекомендацій щодо її удосконалення.

Кількість внутрішньо переміщених осіб сильно зросла з початку вторгнення Росії в Україну у 2022 році, що спричинило справжню гуманітарну кризу. З причин бойових дій, окупації та обстрілів багато людей змушені були покинути свої домівки. Станом на 2024 рік показник переміщення ВПО став дуже високим, і це найбільший показник переміщення людей у Європі з часів Другої світової війни.

За даними чисельність внутрішньо переміщених осіб в Україні становить близько 5 млн. осіб станом на 2024 рік. Відсоток кількості ВПО значно збільшився від 2014 до 2024 року. Найбільша кількість внутрішньо переміщених осіб проживає у Дніпропетровській та Харківській областях. Встановлено, що

схильність до переміщення в межах своєї області зростає зі збільшенням віку респондентів, при цьому різниця між наймолодшою (18-24) і найстаршою (60+) віковими групами становить майже 8%.

Загалом ВПО залишаються на нових місцях ненадовго. 70% внутрішньо переміщених осіб не планують залишатися на одному місці більше трьох місяців, але є ті, хто купує житло у новому місті, влаштовує дітей у школи та шукає роботу. У свою чергу, більшість ВПО планують повернутись додому після закінчення повномасштабної війни.

У новому місті чи містечку ВПО зустрічаються з такими труднощами, як пошук житла, роботи та отримання фінансової допомоги.

Отже, проблема соціально-політичної адаптації внутрішньо переміщених осіб під час повномасштабного вторгнення потребує рішучих дій влади та має певні аспекти, які потрібно врахувати. Саме тому проблема не поверхнева. Щоб розробити ефективні стратегії потрібно прийняти рішення для наступних проблем :

Фінансові проблема :

Недостатність коштів, які повинні бути спрямовані на адаптацію внутрішньо переміщених осіб, так як у країні продовжується повномасштабна війна і кошти з бюджету виділяються на оборонну підтримку України. Але потрібно залучати волонтерські ініціативи або міжнародну фінансову підтримку, наприклад, гранти.

Недостатність соціальних виплат.

Втрачений доступ до документів та рахунків, проблема стосується сторони внутрішньо переміщених осіб.

Складність з отримання допомоги.

Соціальні проблеми :

- Дискримінація внутрішньо переміщених осіб за категорією мови.
- Проблеми з житлом та відсутність підтримки з боку місцевих жителів.
- Зниження якості життя у силу того, що втрачена робота, домівка.
- Проблема з доступом до освіти, через постійну зміну житла.

Психологічні проблеми :

— Посттравматичний розлад.

— Соціальна ізоляція та труднощі з налагодженням контакту з новими людьми.

Політичні та адміністративні виклики :

— Проблема з виборчим правом під час виборів, якщо вони будуть під час повномасштабного вторгнення.

— Недосконалість реєстраційної системи ВПО.

Гостра проблема ВПО полягає також у працевлаштуванні. Що зробила держава для її рішення. Ті, внутрішньо переміщені особи, які перебували у працездатному віці, але не змогли знайти роботу, отримували допомогу по безробіттю. За даними Верховної Ради України, більше двох мільйонів ВПО перебувають у працездатному віці, з них 128 тисяч потребують працевлаштування та 26,5 тисяч отримували грошову допомогу, як безробітні.

З кризовими викликами також стикаються ВПО, які є власниками бізнесу та які були релоковані. Релокований бізнес у Україні зустрічається з різними викликами, які потребують рішень від держави та підтримку з боку влади. Основні проблеми такого бізнесу – це дефіцит робочої сили, неспроможність платити високу зарплатню, у зв'язку з витратами та кризою у силу переїзду та повномасштабної війни, бізнес стикається з проблемою бронювання працівників, тобто існує брак чоловічої робочої сили, відсутність приміщень, проблематичні питання з логістикою, втрата податкової історії, недовіра з боку податкових органів, необхідність переорієнтації.

Особливу увагу варто приділити також соціальній адаптації дітей шкільного віку, дошкільного віку, в також студентів. Адже, навіть з психологічної точки зору адаптація дітей є здебільшого складнішою. Дітей вважають найбільш вразливою категорією під час війни. У дітей дошкільного віку та підлітків дуже хитка психіка. Вони переживають психологічні травми через втрату домівки, через обстріли, через втрату кола спілкування звичного та місця навчання. Дітям в Україні під час повномасштабної війни і з початку агресії у 2014 році доводиться адаптуватись. Основні виклики соціальної

адаптації дітей полягають у порушенні освітнього процесу. Багато дітей змушені змінити навчальний заклад або навчатись онлайн, що викликає також певні труднощі. Бувають випадки, коли місцеві громади не мають стільки місць для навчання і у цей час відбувається перевантаження вчителів. Діти, які є внутрішньо переміщені зазнають тривожних розладів та агресії, що впливає на соціальну адаптації і призводить до соціальної ізоляції, ще більше погіршується цей процес у силу того, що ці діти зазнають тиску серед ровесників.

Одна з найменш видимих проблем – це адаптація пенсіонерів. Можливо тому, що деякі залишаються у своїх домівках та живуть під окупаційним режимом у силу віку. Але люди похилого віку є дуже вразливою категорією, яка має менше ресурсу та немає змоги працювати через обмеження, які встановлює держава. З якими проблемами зустрічаються пенсіонери, які отримали статус внутрішньо переміщених :

- Громади не зовсім пристосовані до допомоги літнім людям.
- Складнощі з доступом до сімейного лікаря.
- Хоч держава продовжує виплати пенсій, проблеми виникають через зміну місця проживання, складну логістику або технічні труднощі (відсутність банкоматів, Інтернету).
- Люди похилого віку можуть не відчувати підтримки тому, що опиняються на новому місці без близьких людей поруч.
- Втрата соціального статусу та кола спілкування нерідко призводить до депресивного стану.

Щоб вирішити проблеми адаптації ВПО варто акцентувати увагу на фінансову стабілізацію та економічну інтеграцію внутрішньо переміщених осіб.

Як це зробити?

- У першу чергу розширити програму грошової допомоги.
- Збільшити обсяг фінансової підтримки для ВПО залучаючи міжнародну допомогу та гранти.

- Спростити процедуру оформлення заявок на отримання статусу «Внутрішньо переміщена особа», найкращий варіант – це електронна форма.

Наступна рекомендація для покращення якості життя – це підтримка працевлаштування та сприяння розвитку релокованого бізнесу та підприємств :

- Створення курсів чи навчань для професійної підготовки та змінення кваліфікації для внутрішньо переміщених осіб.
- Надання кредитів та можливість участі у грантових програмах на відкриття нового бізнесу та підтримки наявного.
- Для релокованого бізнесу треба покращити ситуації з бронюванням працівників, держава повинна покращити цей механізм та прискорити процес, щоб на підприємствах не було браку працівників та збережені кадри.
- Щоб поліпшити логістику для релокованих підприємств потрібно також фінансувати у створення спеціальних індустріальних парків.
- Місцева влада повинна допомагати релокованому бізнесу у пошуку нових приміщень.
- Надання доступу до «єОселя», «єРобота» та інших програм.
- Скасування подвійного оподаткування активів, підприємствам, які втратили майно на окупованих територіях, слід надати податкові канікули, відстрочки.
- Розвиток безкоштовних юридичних консультацій для власників бізнесу, який постраждав під час повномасштабного вторгнення.
- Розширення експортної підтримки.
- Створення єдиного координаційного центру на підтримки релокованих підприємств.
- Також важливо зазначити, що треба спростити доступ до надання банківських послуг з метою поновлення рахунків.

Щоб вирішити проблему соціальної адаптації дітей, студентів та підлітків потрібно впровадити нові ініціативи з боку волонтерських організацій, з боку держави та міжнародних організацій.

Що треба зробити?

- Започаткувати інклюзивне навчання у школах, а саме впровадити спеціальні шкільні програми адаптації, тренінги для вчителів, а також спеціальні тренінги для школярів, які матимуть на меті об'єднуватись.
- Спростити процедуру зарахування учнів до школи та дітей у садочки.
- Створити служби психологічної підтримки, де будуть безкоштовно займатись з дітьми психологи та проводити практичні заняття.

Щоб вирішити вище описані проблеми варто врахувати також не менш важливі наступні рекомендації :

Політична участь :

- Створення механізмів прав для голосування незалежно від місця реєстрації.
- Можливість брати участь у референдумах та електронних опитуваннях.

Правова підтримка :

- По Україні діють бюро безоплатної правової допомоги, тому ця проблема не потребує рішення, єдине, що можна покращити систему і відкрити більше цих бюро або робити онлайн консультування.

Психологічна підтримка та реабілітація :

- Створення спеціальних центрів зі спеціалістами, які будуть надати психологічну допомогу внутрішньо переміщеним особам безкоштовно.
- Проведення безкоштовних тренінгів у форматі онлайн.
- Організація груп для підтримки ВПО,
- Проведення заходів на рівень зниження стресу, це можуть бути спільні прогулянки, відпочинок та заняття спортом.

Інституційна підтримка :

- Розвиток інституційної спроможності, зміцнення потенціалу громади.
- Координація між різними видами влади.
- Оцінка ефективності політик щодо внутрішньо переміщених осіб.

Яке значення соціально-політична адаптація має для України? Та чому це важливо настільки, щоб європейські країни звернули на це увагу та посилили допомогу?

Повномасштабна війна зруйнувала інфраструктуру та житло, таким чином залишила багато українців без місця проживання та неможливістю жити у рідному містечку. Це здебільшого вплинуло на демографічну ситуацію в Україні. І політика повинна бути частково спрямована на те, щоб люди залишались на теренах України покращуючи її благо та сплачуючи податки.

Успішна соціально-політична адаптація ВПО можлива лише за умови системного підходу з боку держави, органів місцевого самоврядування, громадянського суспільства та міжнародних партнерів. Необхідно сформувати єдину державну політику щодо ВПО, яка буде не лише реагувати на кризу, а й створювати умови для повноцінного включення переселенців у суспільне життя.

10. Бердянськ – серце Азову. URL: <https://cap-24-02.webnode.com.ua/l/5-porad-dlya-podorozhi-na-1-den/>

"Коли я побачила ворога на своєму подвір'ї, я подумки прощалася з життям",- Марія про життя в окупації та нове життя у Вінниці

Через повномасштабну війну Марія з сім'єю змушені були переїхати з Бердянську у Вінницю та розпочати там нове життя, але уже третій рік підряд вона згадує теплі, мирні моменти зі свого рідного містечка та водночас найстрашніші дні в окупації. Чому сім'я обрала саме Вінницю та як вони подолали складний шлях з окупації до адаптації читайте у цьому інтерв'ю.- Маріє, як ви зрозуміли, що розпочалася повномасштабна війна?

- Війна розпочалася у 2014 році, і уже тоді для Бердянську це було відчутно, але я була дитиною і до кінця не усвідомлювала цього. Що стосується початку повномасштабної війни, то ми з мамою були вдома, і я прокинулася дуже рано від двох вибухів, спочатку я подумала, що це грім, але на нього не було схоже. У нас одразу не стало світла і я ловила мобільний інтернет, щоб дізнатися, що відбувається. Ми з однокласниками переписувалися і деякі з них сказали, що їх батьків, які були в АТО викликами в Маріуполь. І так ми зрозуміли, що розпочалася повномасштабна війна.

- З якими труднощами ви зустрілися у перші дні, тижні війни?

- Ми з родиною прожили місяць в окупації, яка розпочалася з 27 лютого. Тому було дуже багато труднощів. Найперше - це ажіотаж на продукти харчування та величезні черги у магазинах. Люди скуповували усе, що тільки можна, знімали готівку у банкоматах, це було жахливо.

- Розкажи будь-ласка про своє життя в окупації

- Це був найскладніший місяць тому, що у нас тоді не стало газу, так як перебили трубу на Маріупольському шосе. І от ти просто сидиш, гортаєш новини і не знаєш, що може статися. Окупація розпочалася з того, що росіяни заїхали колоною у місто і просто, так скажімо, почали вивчати його. Я пам'ятаю один жахливий момент, коли ми були вдома. Мама розмовляла з бабусею по телефону і ми з вікна побачили, що подвір'я заїхали росіяни. Я не знала, що може трапитися й подумки почала прощатися з життям. Мама плакала і сказала бабусі : "Якщо що, усім передавай, що ми їх любимо!". Але усе обійшлося і ми залишилися живі. Найскладніше в окупації було те, що погано працював інтернет і зв'язок, я просто не могла відписати рідним та знайомим, що усе добре. Кожного ранку ми прокидалися від вибухів і не знали, що буде далі. Пізніше росіяни розпочали обшуки, після того, як потопили корабель "Саратов". Пам'ятаю, що дуже серйозні обшуки провели у нашому педагогічному гуртожитку, там жили маріупольці. У гуртожиток завалилися росіяни, бо у них була інформація начебто хтось з тих, хто там проживає надав координати корабля. Вони розстрілювали двері, щоб зайти і перевіряли телефони. У мене особисто, коли я гуляла з подругою росіян перевіряв телефон, аргументуючи це тим, що у них поставлене завдання усе перевіряти.

- Як би ти описала життя в окупації?

- Тебе посадили у клітку і просто глузують. Адже не було світла, не було газу, інтернету, мобільного зв'язку.

- Чи були заняття, які відволікали вас у ці складні часи?

- Так, звичайно, я дуже багато читала і це мене відволікало. А ще у нас жила родина з Маріуполя і спілкування з ними дуже допомагало.

- Коли ви вирішили покинути місто?

- Мама сказала, що хоче аби я закінчила школу й вступила в університет, а в окупації залишатися ми не хотіли. Саме тому прийняли рішення покинути місто. Тато не їхав з нами, і це був найважчий момент за увесь час. Було важко прощатися, я перший раз побачила, як тато плаче. Та, на щастя, зараз усе добре і ми разом у Вінниці.

- Як ви добиралися до Вінниці?

- Важко, це було дуже небезпечно. Ми проїхали дуже багато блокпостів і нас постійно перевіряли, особливо телефони. На одному блокпості ми стояли дві години, стояла машина у якій була мама з дітьми. І ось мама вийшла з машини на хвилинку подихати свіжим повітрям і розім'яти ноги. Росіянин розпочав на неї кричати і погрожувати розстрілом, після чого наставив на них зброю, вона сіла у машину, а ворог зробив постріл у небо. Їхали довго і коли нарешті побачили український блокпост - заплакати від усвідомлення того, що ми наче уже вдома. Але був один момент, коли мене здивувала байдужість українських людей. Ми доїхали до Запоріжжя і там волонтерка розподіляла, де хто буде ночувати. Вона заповнює списки і каже нам : "Чого ви сюди приїхали з Бердянську, у вас ж не бомблять?". Це було дуже неприємно чути, бо ми тікали від окупації.

- Чому вибір впав саме на Вінницю?

- Усе дуже просто, у нас там живуть родичі і ми неодноразово до них їздили.

- Що було найскладніше у перші місяці у новому місті?

- Найскладніше було знайти житло за адекватну ціну, адже з фінансами були певні труднощі. На щастя, ми знайшли квартиру і там була хороша власниця, яка увійшла у наше положення.

- Чи виникали труднощі з оформленням документів й виплатами?

- Ні, ми швидко усе оформили і з цим проблем не було.

- З якими труднощами ви з сім'єю зустрілися у Вінниці?

- Найперше, хочу сказати, щоб моїй мамі було дуже важко знайти роботу, їй постійно відмовляли, аргументуючи це тим, що ми переміщені особи, а їм потрібні люди на постійну роботу. Хоча мій тато, коли приїхав звернувся до

Центру зайнятості і досить швидко знайшов роботу. Що стосується мене, то для мене найскладніше було психологічно адаптуватися. Проблема у тому, що у мене не було багато часу на адаптацію. І я перший час дуже сильно плакала, що я у Вінниці. Мені усе тут не подобалось. Хоча місто гарне й комфортне. І я дуже довгий час плутала трамвай з тролейбусом. У мене був стрес, коли я не могла там з одного району в Вишеньки приїхати у свій район, де жила. Але з часом усе нормалізувалося. Мені дуже, насправді допомогли адаптуватися та дуже мене підтримали мої репетиторки з якими я готувалася до НМТ та вступ в університет.

- Скажи у тебе виникали якісь труднощі зі вступом в університет?

- Ні, труднощів не виникало, я навчаюсь на бюджетній формі, але дуже часто зустрічаюся з осудом одногрупників та не дуже коректними висловлюваннями у свою сторону, типу я маю статус ВПО і зайняла їх бюджетне місце.

- Як би ти на даний момент описала свій стан, чи вдалося тобі адаптуватися?

- Зараз ми уже маємо власне житло, я звикла до міста, але я все одно не відчуваю себе вдома, я хочу повернутися додому у Бердянськ. Адже Бердянськ - серце Азову, це море, креветки, бички, атракціони. І ось тепер я зрозуміла, чому люди витрачали стільки часу аби приїхати і відпочити саме у Бердянську. Вінниця - чудова, але серце моє вдома!

11. Зимова виплата для ВПО. URL:

<https://www.instagram.com/p/DRZPhnCCrmY/?igsh=M2I0MzczeG5lY3Nz>

З 21 листопада українці зможуть оформити одноразову виплату у розмірі 6500 гривень. Заявку на виплату можна подати через портал Дія до 17 грудня 2025 року.

Отримати кошти можуть :

1. Опікуни та піклувальники, які отримують державну допомогу на дітей;
2. Батьки-піклувальники чи прийомні батьки, які отримують державну соціальну допомогу на дітей з інвалідністю, що проживають у дитячих будинках сімейного типу;
3. Внутрішньо переміщені особи з інвалідністю І групи та кожна дитина в сім'ї, яка зареєстрована як ВПО, якій не виповнилося 18 років станом на 1 листопада

2025 року;

4. Одинокі пенсіонери, які отримують пенсію в розмірі до чотирьох прожиткових мінімумів та втратили працездатність станом на 1 січня 2025 року;

5. Малозабезпечені сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу - на кожну дитину, якій не виповнилося 18 років станом на 1 листопада 2025 року.

Кошти можна витратити протягом 180 днів на взуття, теплий одяг або ліки.

12. Безкоштовна медична допомога для внутрішньо переміщених осіб. URL: <https://cap-24-02.webnode.com.ua/l/plivemo-do-jizhnikh-moriv/>

Під час повномасштабної війни для людей, які отримали статус внутрішньо переміщеної особи, актуальною темою була і залишається - медична допомога. У силу того, що війна продовжується, це питання залишається відкритим. Як отримати медичну допомогу безоплатно та куди звернутися пояснює юрист Теплицького бюро безоплатної правничої допомоги.

Чи мають право ВПО на безоплатну медичну допомогу?

Так. Більше того, за Конституцією України кожен громадянин має право на безоплатну медичну допомогу. Це стосується лише державних чи комунальних лікарень. Тобто у приватних клініках таких послуг немає, хіба що вони самі вирішують надавати безкоштовну допомогу людям у яких є пільгові категорії. Загалом кожна людина, яка має статус внутрішньо переміщеної особи може безкоштовно отримати медичну допомогу. Також, якщо людина переїхала в інше місто, вона може звернутися до головного лікаря і написати заяву, щоб стати на облік.

Які медичні послуги ВПО можуть отримати безкоштовно?

- діагностика стану здоров'я та призначення лікування;
- базові тести та аналізи;
- направлення до лікарів вузької спеціалізації;
- паперові чи електронні рецепти від серцево-судинних захворювань, бронхіальної астми та діабету;
- щеплення відповідно до календаря профілактичних щеплень.

Чи можна отримати послуги сімейного лікаря дистанційно?

Деякі моменти у лікуванні потребують саме огляду лікаря, але якщо вам довелося покинути своє місце проживання, то ваш сімейний лікар, якщо має змогу, може консультувати вас онлайн, також лікар має право виписати електронний рецепт на "Доступні ліки".

Чи можуть ВПО розраховувати на безкоштовні ліки?

Внутрішньо переміщені особи мають право отримати безкоштовні ліки, якщо вони перебувають на стаціонарі. Якщо людина звернулася в аптеку, то вона має право скористатися програмою "Доступні ліки". У рамках цієї програми люди, що потребують постійного лікування можуть отримати ліки безкоштовно. Тільки, якщо ліки в аптеці перевищують державну ціну, то різницю потрібно доплатити.

Як отримати психіатричну допомогу, якщо ви ВПО?

Під час повномасштабної війни пацієнт може отримувати психіатричну допомогу та продовжувати лікування. Така допомога може покриватися програмою медичних гарантій. Для цього треба звернутися до психіатра. Якщо ви раніше отримували психіатричну допомогу, але у силу повномасштабної війни змушені були переїхати, ви можете отримати її у новому місті без попереднього направлення.

Куди телефонувати, якщо відмовили у наданні медичної допомоги?

Якщо відмовилися надавати допомогу внутрішньо переміщеній особі у лікарні, можна звернутися на гарячу лінію МОЗ 0 (800) 602-019 або до НСЗУ за номером 16-77.

Рубрика «СЛОВНИК»:

1. Внутрішньо переміщена особа (ВПО) – це особа або група осіб, які були змушені залишити свої домівки чи місця постійного проживання в Україні протягом останніх шести місяців.

Джерело: UNHCR

https://www.instagram.com/p/DPy_SFqjNbr/?igsh=MWgxbnp4dm52cjBnbw==

2. Особи, що повернулись до постійного місця проживання (ВПО) – це особи, які повернулися до місця проживання з України після того, як були змушені залишити свої домівки чи місця постійного проживання, зокрема, внаслідок або з метою уникнення наслідків збройного конфлікту, і які не перетнули міжнародно визнаний державний кордон.

Джерело: UNHCR

https://www.instagram.com/p/DQ_6n0ailAF/?igsh=NHJ5aGIwdjl6Njg1

3. Це форма гуманітарної допомоги, яка передбачає грошові перекази вразливим особам або домогосподарствам для задоволення їх основних потреб.

Джерело: UNHCR

https://www.instagram.com/p/DRri-NrCt_O/?igsh=MXNuaG93ZmV5bWRxMg==

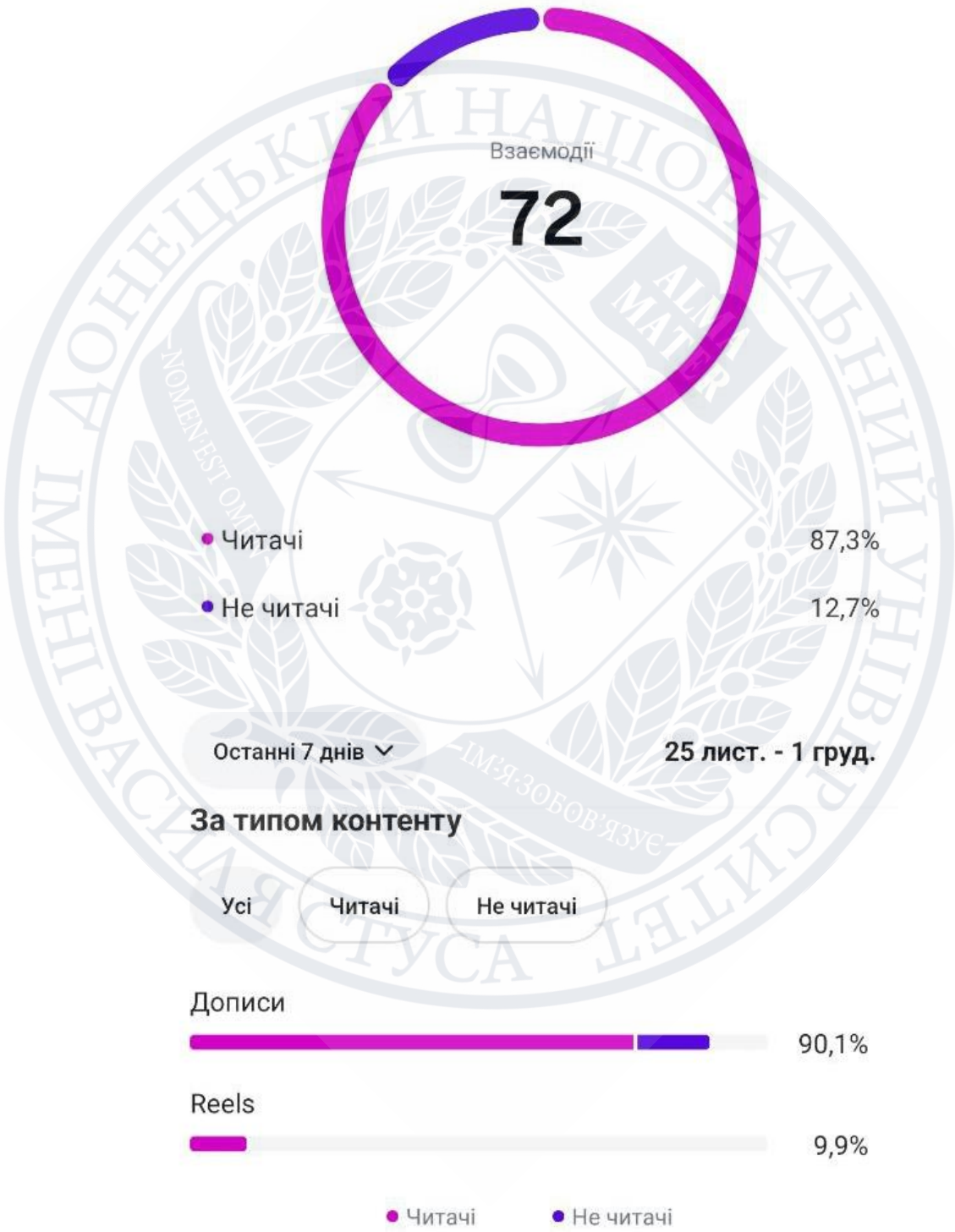

ДОДАТОК 2

Взаємодії

Останні 7 днів ▾

25 лист. - 1 груд.

За кількістю взаємодій

Дописи	Reels
Позначки «Подобається»	63
Поширення	1

Популярні дописи

Переглянути все

На базі позначок «Подобається»

Що таке багаточільова грошова допомога?

11

30 лист.

Let's talk

11

30 лист.

←

Взаємодії

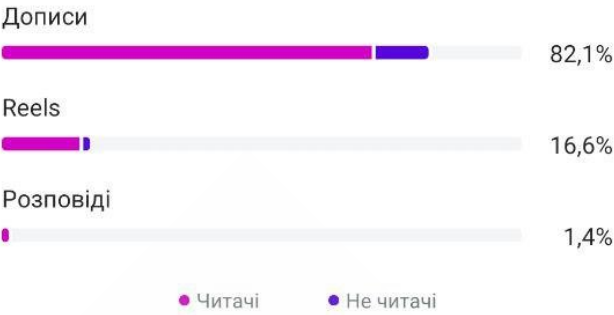
Останні 30 днів

2 лист. - 1 груд.

i

● Читачі	88,3%
● Не читачі	11,7%

За кількістю взаємодій

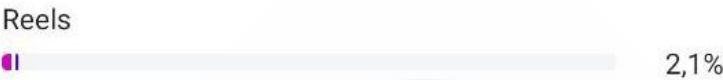

За типом контенту

Усі

Читачі

Не читачі

Читачі

Не читачі

← Перегляди

Останні 7 днів

25 лист. - 1 груд.

За популярністю контенту

Переглянути все

Що таке багаточільова грошова допомога?

117

30 лист.

Let's talk

112

30 лист.

Аудиторія

Зараз недоступно, оскільки немає даних, необхідних для розрахунку цього значення.

Дії у профілі	92
порівняно з 18 лист. – 24 лист.	+268%
Відвідування профілю	89
	+270,8%
Натискання на зовнішнє посилання	3
	+200%

Останні 30 днів

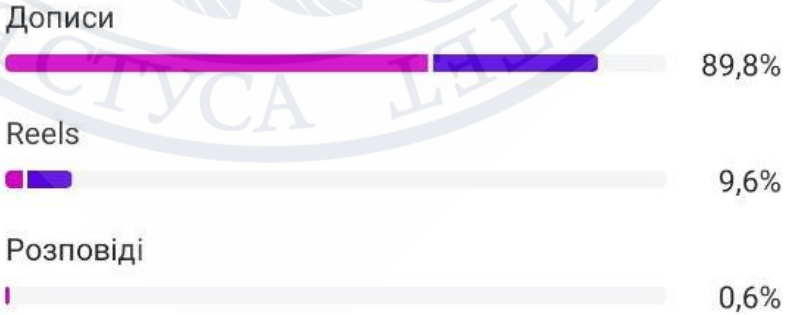
2 лист. - 1 груд.

Перегляди
3,005

Охоплені облікові записи 368 +5 157,1%

За типом контенту

Читачі Не читачі

За популярністю контенту

Переглянути все

Аудиторія ⓘ

Зараз недоступно, оскільки немає даних, необхідних для розрахунку цього значення.

Дії у профілі ⓘ

порівняно з 3 жовт. – 1 лист.

145

+663,2%

Відвідування профілю

141

+642,1%

Натискання на зовнішнє посилання

4

0%

ДОДАТОК 3

Привіт

Твій проєкт став для мене реально важливим відкриттям. Завдяки ньому я краще зрозуміла, з якими щоденними труднощами стикаються внутрішньо переміщені особи — від побутових питань до емоційної адаптації, пошуку роботи, житла й підтримки.

Після цього я змогла по-іншому поговорити зі своєю знайомою дівчиною, яка переїхала з Харкова. Твої матеріали допомогли мені краще її зрозуміти, підтримати психологічно та просто бути поруч, коли їй це було потрібно. Я також розповіла їй про можливості та ресурси, про які дізналася завдяки твоєму проєкту — те, що може спростити їй життя й дати відчуття, що вона не одна.

Загалом ваш проєкт дуже потрібний. Адже до мене, як до юриста часто звертаються внутрішньо переміщені особи саме з питаннями, які ми розглянули. Тому, на мою думку - це матиме довгострокові перспективи.

19:00